

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava

Eneli Rimpel

**TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA
HUVIJUHT-LOOVTEGEVUSE ÕPETAJA ÕPPEKAVA
ÕPPEJÕUDUDE VAATED ÜLIÕPILASTE
ETTEVALMISTUSELE TÖÖTURULE SIIRDUMISEL**

Lõputöö

Juhendaja: Lii Araste, MA, kogukonnatöö lektor

Kaitsmisele lubatud.....

(juhendaja allkiri)

Viljandi 2015

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ÜLIÕPILASTE ETTEVALMISTUSE, KÕRGHARIDUSE JA TÖÖTURU VAHELISED SEOSSED	5
1.1 Kõrghariduse ja tööturu seosed.....	5
1.2 Tööturu vajadused.....	6
1.3 Õppejõudude roll üliõpilaste ettevalmistuses	8
1.4 Kõrghariduse ootused õppejõududele.....	9
1.5 Huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala õppekava	11
2.1 Uurimismeetod, valim ja uurimisprotseduur	14
2.1.1 Uurimismeetod.....	14
2.1.1 Valim	17
2.2.1 Isikuomadused, mis soodustavad ja takistavad üliõpilaste ettevalmistust.....	19
2.2.2 Õppekava väljundid üliõpilaste ettevalmistuses	25
2.2.3 Eriala teadmised ja oskused, mis soodustavad üliõpilaste ettevalmistust	28
2.2.4 Sotsiaalsed oskused, mis soodustavad ja takistavad üliõpilaste ettevalmistust ..	31
2.3 Järeldused.....	35
KOKKUVÕTE	37
KASUTATUD KIRJANDUS.....	39
LISAD.....	41
Lisa 1. – Küsitlus	41
SUMMARY	44

SISSEJUHATUS

Pidevalt muutuva ühiskonnaga on keeruline kaasas käia, seda ka hariduslikust vaatekohast. Ettenähtud oskuste, teadmiste, vilumuste, käitumisnormide ja väärtuste omandamine saab toimuda vaid terviklikus süsteemis. Õppejõud on väga oluline osa terviklikust haridussüsteemist, ent nende õpetamismeetodid on väga erinevad. Õppejõud võivad olla keskendunud ainele, mitte õppuritele ja nende isiksuse, hoiakute, suhtumise aspektidele seoses tuleviku erialaga. Tegelemine üliõpilaste suunamise ja ettevalmistusega tööturule siirdumiseks võib olla teisejärguline.

Minu seminaritööst (Rimpel 2014) tuli välja, et praeguste IV kursuse huvijuhtloovtegevuse õpetaja eriala üliõpilaste jaoks tekitab huvijuhiks tööle siirdumine kahtlusi ning seega ei ole huvijuhiks tööle suundumine nende esmane prioriteet. See, et rakenduskõrgharidus annab tööturule sisenemisel eelise, ei tähenda, et antud haridustaseme üliõpilased tulevikus erialast tööd teha soovivad. Võib oletada, et tahtmatus huvijuhiks tööle minna ja õppejõudude õpetamistegevuse motiivid on omavahelises seoses.

Õppejõudude käsitlust üliõpilaste ettevalmitusele tööturule siirdumiseks on tähtis uurida seepärast, et neile andmete toetudes on võimalik pöörata tähelepanu sellele, et õppejõud reflekteeriksid teadlikumalt oma ootusi, hoiakuid, käitumist, käsitlust seoses õppeprotsessiga ja ettevalmistusega, sest see võib mõjutada üliõpilaste soovi jätkata tööturul oma erialal.

Minu lõputöö uurimisprobleemiks on küsimus, kuidas huvijuhtloovtegevuse õpetaja õppekava õppejõud käsitlevad üliõpilaste ettevalmistust tööturule siirdumisel? Sellele vastamiseks sean eesmärgiks välja selgitada huvijuhtloovtegevuse õpetaja õppekava

õppejõudude arvamused ja seisukohad seoses huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala üliõpilaste ettevalmistusega tööturule siirdumisel.

Eesmärgi saavutamiseks leian vastused **uurimisküsimustele:**

- Milliseid üliõpilaste isikuomadusi peavad õppejõud takistavateks/soodustavateks teguriteks ettevalmistuses tööturule siirdumisel?
- Millised erialased sisuaspektid on õppejõudude arvates takistavateks/soodustavateks teguriteks üliõpilaste ettevalmistuses tööturule siirdumisel?
- Milliseid üliõpilaste sotsiaalseid oskusi peavad õppejõud takistavateks/soodustavateks teguriteks ettevalmistuses tööturule siirdumisel?

Lõputöös uurin õppejõudude vaateid üliõpilaste ettevalmistusele isiksuslike, sotsiaalsete ja erialaste aspektide kujundamisest lähtuvalt. Lõputöö teoreetilises osas toon välja mitmeid uuringuid kõrgharidusest, tööturu vajadusest ja nende vahelistest seostest. Samuti räägin õppejõudude rollist ja neile pandud ootustest ning huvijuhi-loovtegevuse õpetaja eriala õppekavast, mis kõik on seotud üliõpilaste ettevalmistusega. Empiirilises osas kirjeldan uurimuse metoodikat, toon välja kogutud andmete tulemused ja võrdlen saadud tulemusi omavahel.

1. ÜLIÕPILASTE ETTEVALMISTUSE, KÕRGHARIDUSE JA TÖÖTURU VAHELISED SEOSED

1.1 Kõrghariduse ja tööturu seosed

1999. aastal kirjutasid 29 riigi haridusministrid alla Bologna deklaratsioonile, kokkuleppele, mille eesmärgiks on luua 2010. aastaks Euroopa ühtne kõrgharidusruum (Bologna... s.a.). Bologna protsess on toonud kaasa põhjalikud muutused kogu Euroopa kõrghariduses. Euroopa kõrgharidusruumi loomine 2010. aastal oli oluline teetähis liikumisel avatud kõrghariduseruumi suunas, mida iseloomustab Euroopa kõrgharidussüsteemi suurem ühildavus ja võrreldavus, samuti rahvusvaheline atraktiivsus ja konkurentsivõime. (Wuttig, Wächter, Rohde, Lam, Lungu & Rumbley 2011). On vähenenud kõrgkoolide arv ning rangemate kvaliteedinõuete rakendamise tõttu on kõrghariduses jõutud olukorrani, kus Eestis tegutsevad ainult sellised õppeasutused, kellel on õigus riiklikult tunnustatud diplomite väljastamiseks (Konkurentsivõime... 2014, lk 9). See aitab omakorda kaasa üliõpilaste enesekindlusele tööturule siirdumisel.

Kuigi kõrgharidus on enam standardiseeritud ja kehtivad kindlad kvaliteedinõuded, siis see ei lahenda probleemi, et mõnes valdkonnas ei jätku piisavalt kvalifitseeritud tööjõudu, teises seevastu on sobiva ettevalmistusega spetsialiste haridussektori poolt üle toodetud (Lend, Tamm, Kõiv, Ernits, Kergand & Praun 2014, lk 6).

Rakenduskõrgkoolid on valdkondlikult spetsialiseerunud ja paindlikult seotud oma valdkonna tööandjatega, juhinduvad nende otsestest soovitudest ja Euroopa kõrgharidusruumi arengusuundumustest, sealhulgas on korraldanud õppe- ja arendustegevuste ning teinud kõik rakendusuuringute paremaks sidustamiseks ja koostöö edendamiseks, sh väikeettevõtetega. Sellega saavutatakse vajalik paindlikkus majanduse

struktuursete muutuste toetamiseks. Rakenduskõrgkoolide õppekavad, õppetöö korraldus ja praktika maht toetavad õppekava eesmärkide saavutamist ja nende vastavust tööturu ootustele. Õppetöösse kaasatakse ettevõtete spetsialiste, korraldatakse üliõpilaste tööpraktika tööandja juures, lõputööd tehakse tihedas koostöös ja vastavuses valdkonna aktuaalsete vajadustega. Kõik see tagab lõpetajate ajakohased teadmised, praktilised tööoskused ning nende kõrgethinnatud ressursi nõudluse tööjõuturul. (Lend jt 2014, lk 7)

1.2 Tööturu vajadused

Tööandjad soovivad, et tööturule sisenejate kompetentsus vastaks enam tema ootustele ning süsteemsete teadmistega töötajad oleksid loovad ja suutelised välja töötama innovatiivseid lahendusi (*ibid*, lk 6). Lisaks nõuavad majandusstruktuuri muutustega kaasnevad uued töökohad töötajatelt kõrgemat haridustaset ning kaasaegseid oskusi. Tööturu vajaduste ja inimeste oskuste paremaks ühildamiseks ning tööjõu tootlikkuse suurendamiseks on vajalik tagada kaasaegsete oskustega töötajate järelkasv. Selleks on vaja eelkõige suurendada erialase, so kutse- või kõrgharidusega tööealiste inimeste osakaalu tööjõus (Konkurentsivõime... 2014, lk 11).

Samuti selgus Eesti tööturu uuringust (2014), et edukale karjäärile paneb aluse erialane kõrg- või kutseharidus. Eestis on kahjuks väga palju inimesi, kel puudub erialane haridus: kutse- või kõrgharidus (Randma, lk 21). Erialane haridus on aga kasutu, kui tööturg selle eriala inimesi ei vaja. Nii räägitakse Eestis juba aastaid struktuursetest tööpuudusest, kus ühteagegi töötute armega on meil hulk töökohti, mida ei suudeta täita. Pole lihtsalt vastavate kogemuste ja oskustega inimesi võtta. (*ibid*, lk 23) Haridusel on tööhõivega otsene positiivne seos, mida kõrgem haridustase, seda väiksem risk töötuks jääda. (*ibid*, lk 25) Samas on kõrgkooli lõpetanute tööturule sisenemise aspekte uuritud ning jõutud tulemustele, et tööturule sisenemine on kõrghariduse omandanud noorte jaoks problemaatiline kahes aspektis: puudub piisav töökogemus ning tööandja võtab tööturule sisenejaid esialgu tööle osalise või ajutise tööajaga, et aru saada nende võimalikust potentsiaalist antud ametikohal. Kõrgharidus näib aitavat kaasa tööturule sisenemisel, kuid see ei kindlusta täielikult töökoha leidmist. (Raun 2012, lk 10–11)

Protsessid, mis mõjutavad tööturule sisenemist, kuid mida noor inimene muuta ei saa, on haridussüsteem ja tööturu regulatsioonid. Teiseks on väga oluline tööturu nõudluse pool. Osade jaoks langeb kõrgkooli lõpetamine kokku majandustõusuga, teistel kattub terava majanduslangusega. On selge, et ühtede võimalused tööturul oma kohta leida on oluliselt laiemad kui teistel. Nõudlusega seostub otseselt ka tööturu struktuur – kui palju ja millistel tegevusaladel on töökohad. Kolmandaks määrab konkreetse maa noorte tööturuvõimalusi ka juurdepääs haridusele ja erineva haridustasemega noorte osakaal. (Hunt, Täht 2014, lk 18)

2010. aastal kasvas Eestis töötuse määr kõrgharidusega noorte seas 20 %-ni. Aasta hiljem oli Eesti ainuke kiirelt tõusnud noorte tööpuudusega riik Euroopas, kus õnnestus töötust vähendada ning tööpuudus langes 2011. aastal kõrgharidusega noorte puhul 15 % lähedale. 2012. aastal langes see veelgi, jõudes 10%-ni. (*ibid*, lk 26)

Inimkapitali tehtavate investeeringutega on tööturule sisenejate arvu võimalik veelgi suurendada. Selleks on vaja suuri jõupingutusi, et vähendada eri- ja kõrgharidust omandavate noorte koolist väljalangemist ning tugevdada koolide sidet tulevaste tööandjatega (Tööturu... 2014, lk 4). See kõik on oluline tööturu pideva arengu ja jätkusuutlikkuse tagamiseks. Tööjõuvajaduse prognoosist aastani 2019 selgus, et hariduslikus ettevalmistuses on suurenemas kutse- ja kõrghariduse roll, madalama hariduse või ilma erialase ettevalmistuseta töötajate järele on nõudlus vähenemas (Tööjõuvajaduse... s.a.).

Eesti tööturu uuringu (2014) haridussektori tulevikuprognosis selgub, et lähiajal on oodata ka noorsootöötajate defitsiiti (Randma, lk 87). Üheltpoolt on huvijuhi eriala üliõpilastel suurem tõenäosus erialast tööd saada, kuid teisalt on praegused lõpetajad vähemalt koolikeskkonnas töötamise suhtes kahtleval seisukohal.

1.3 Õppejõudude roll üliõpilaste ettevalmistuses

Kõrgharidust omandavate noorte ettevalmistuses tööturule siirdumiseks on oluline osa ka ajakohastel ja pädevatel õppejõududel. See aitab kaasa õppurite edukale tööturule sisenemisele. Õpetaja (sh õppejõud) ei ole 21. sajandil mitte infoallikas, vaid seoste looja ja väärtushoiakute kujundaja, kelle ülesanne on arendada õppijas kriitilist ja loovat mõtlemist, analüüsioskust, ettevõtlikkust, meeskonnatööd ning kirjaliku ja suulise eneseväljenduse oskust. Õpetaja roll on toetada õppija kujunemist ennastjuhtivaks õppijaks, kes tuleb iseseisvalt toime muudatustega keskkonnas ning võtab vastutuse oma arengu ja õpivalikute eest. (Eesti elukestva... 2014, lk 6–7)

Õppejõu töö hindamise uuringu tulemustest selgus, et pinge õppejõu kahe rolli – uurija ja pedagoog – vahel on selgelt tajutav. Õppejõu jaoks on tänases hindamispraktikas dominandiks teadustöö. Soov oleks tõsta just õppetööd puudutavate hindamiskriteeriumide tähendust ja tähtsust. Tõenäoliselt peituvad selle üldtrendi sees aga erinevad hoiakud, mis näitab, et õppejõudkonna sees on nii rühmi, kelle jaoks on tähtsamad õppetöö-alased kriteeriumid kui ka neid, kes seavad esiplaanile teadustöö. (Õppejõu töö... 2014, lk 20)

Helsinki Ülikooli Õpetajate Akadeemia (2012) on välja töötatud kriteeriumid, mille abil õpetamist hinnata ning õpetamise erinevaid aspekte vaadelda. Suurepärase õpetaja õpetamise ja juhendamise oskused toetavad süstemaatiliselt tudengite õppimist. Õpetaja planeerib ja rakendab õpetamist sellisel viisil, et tulemused, sisu, õppimis- ja õpetamise meetodid, järelaitamine, õppematerjalid ja hindamine moodustavad ühtse konstruktiivse terviku. Õpetaja dokumenteerib õpitulemusi ja analüüsib neid, analüüsib kasutatud pedagoogilist lähenemist, julgustab tudengeid iseseisvalt infot otsima, analüüsima ja uuenduslikul moel kasutama ning ka ise uut infot looma. Õpitulemuste hindamisel kasutab eesmärgile suunatud, mitmekülgset ja pedagoogiliselt õigustatud viisi. Osa hindamisest on seotud õpetamise ja õppimise situatsioonidega. Õpetamise ja õppimise praktikad sisaldavad ka tudengite õpitulemuste ja oskuste kohta konstruktiivse tagasiside andmist. Õpetaja suudab eristada erinevaid õpilaste tüüpe, saab aru nende õpivajadustest ja väljakutsetest ning suudab nende isiklikku arengut toetada ja respektierida. (*ibid*, lk 41 järgi)

Võrreldes välisülikoolidega on Eesti ülikoolides õppejõudude töö hindamiseks kasutusel vähe kriteeriume, mis võimaldaks hinnata õppejõu panust ülikooli kui organisatsiooni eesmärkide saavutamisele. Tundub, et Eesti ülikoolides on hetkel väga nõrgalt arenenud üks olulisemaid mehhanisme, mis võimaldaks ülikooli juhtkonnal õppejõude suunata ja kaasata kollektiivsete eesmärkide elluviimisesse. (*ibid*, lk 23–24)

1.4 Kõrghariduse ootused õppejõududele

Konkurentsivõime kavast „Eesti 2020“ selgus, et jätkusuutlikuks arenguks tuleb lähiaastatel toetada noorte üleminekut haridusest tööturule (Konkurentsivõime... 2014, lk 14). Selles osas on oluline ka õppejõudude panus.

Jõgi ja Ristolainen'i (2005) uuringust selgus, et ülikoolide laienemise ja õppevormide mitmekesistumisega suurenevad ootused õppejõu professionaalsusele, tema arenemisvõimele, suunatusele õppijatele, võimele ennast analüüsida ja arendada, mis kokku moodustab pideva professionaalse arengu vajaduse nii teadus- kui ka õppetegevuses (Quo vadis... 2008, lk 134 järgi). Wedmani (2000) arvates läheb õppejõul kui kõrgkoolis tegutseval professionaalil vaja nelja liiki teadmisi (*ibid*, lk 135 järgi):

- erialateadmisi ainekultuurist, mida ta õpetab – et tal oleks midagi edasi anda;
- teadmisi õppeprotsessist – et ta saaks aru, kuidas õppimine toimub;
- didaktilis-metoodilisi võimeid ja oskusi – et ta oskaks edasi anda seda, mis tal on anda;
- teadmisi üliõpilastest – et ta saaks olla õppijatele abiks nende arengus.

Õppejõudude teadmised võivad olla ka nende endi seisukohtade mõjutajaks ning arvamuste kujundajaks üliõpilaste ettevalmistusel töötamaks huvijuhil erialal.

Uuringu „Vilistlane 2005“ tulemused viitavad Eesti õppejõudude peamisele õpetamisstiilile, mille keskmes pole mitte õppija, vaid aine (selle esitamine ja

struktureerimine). Sellest tulenevalt on ilmselt vajalikud õppejõududele mõeldud koolitused, mis tutvustavad nüüdisaegse õppeprotsessi olemust ning annavad kinnitust õppija aktiveerimise ja sotsialiseerimise olulisusest õppimisel. (*ibid*, lk 139) Õppejõud näevad enda koolitamise vajadust, et kanda edasi õppimiskeskseid põhimõtteid. Samal ajal on õppejõudude koolitusvajaduse soov vastuolus auditooriumis toimuvaga. Tagasisideastamine on õppejõudude jaoks oluline, kuid nad ei pea selle alast koolitust vajalikuks. Õppejõudude arvates võiks ülikool pakkuda tasuta koolitusi ning teavitamist erinevatest koolitustest. (*ibid*, lk 150)

Ülikoolidel on väga suured ootused ses osas, mida õppejõud peaksid tegema, ning ootustele mittevastavad inim-, raha- ja ajaressursid. Ülekoormatud ja kohati ka kiiresti vananev õppejõudkond pole aldis muutma seniseid õpetamismeetodeid ning omandama uusi. See kajastub nt järgnevas: valitseb vana paradigma – õppeprotsessis näevad õppejõud kesksena pigem iseennast ja õpetamist kui üliõpilast ja õppimist; auditoorses töös domineerivad õppejõukesksed tegevused; õppejõudude valitavad hindamismeetodid ja tagasiside andmise sagedus soosib pigem pinnapealset õppimist. (Quo vadis... 2008, lk 14)

Huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava õppejõudude õpetamismeetodid on erinevad. Baseerudes oma eelnevale õpikogemusele Viljandi Kultuuriakadeemias, võib öelda, et kasutatakse nii loengu formaati kui ka õppimist läbi tegevuse. Aine analüüsi osatähtsus oli samuti variatiivne. Sellest järeldades tekib küsimus, kas õppejõudude käsitlused üliõpilaste ettevalmistusele on ühesugused või lähevad nende seisukohad lahku.

Tõhusa õppe üheks hädavajalikuks eelduseks on õppejõudude huvi omavahelise koostöö ja üliõpilaste vastu ühelt poolt ning üliõpilaste piisav ettevalmistus ning huvi õppe vastu teiselt poolt. Eesti kõrghariduse uuringu (2008) käigus koorusid selles vallas välja järgmised neli mõtet (*ibid*, lk 108):

- õppejõudude koostöö võiks olla tõhusam, nii et erinevate õppeainete vahel poleks kattuvusi ega lünki ning et tekiks võimalus sidusa terviku kujunemiseks õppes;
- üliõpilase võõrkeeleoskuse vajab edendamist;
- ülikooli tulijal pole enam eelteadmisi, mida temalt ikka veel eeldatakse, samuti on langenud üldhariduse tase;

- hea õppejõud austab üliõpilast, on hea suhtleja ning oma eriala patrioot.

Põhimõtteliselt saab edukas õpe toimuda siis, kui õppejõud tahab õpetada ning üliõpilane tahab õppida. Nii õppejõud kui ka üliõpilased on ühel nõul selles, et hea on see õppejõud, kes oskab suhelda, austab tudengit ning tunneb ja armastab oma eriala. (*ibid*, lk 110)

1.5 Huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala õppekava

Õppeprotsessis moodustab olulise osa õppekava ning see peaks lähtuma nii tööturu vajadustest kui ka andma õppejõududele ette nende töö piirid.

Õppekava "Huvijuht-loovtegevuse õpetaja" üldeesmärgiks on luua üliõpilastele tingimused erialaste põhiteadmiste ja oskuste omandamiseks, mis on vajalikud töötamiseks huvijuhina, noorsootöötajana või huvihariduse pedagoogina. Kujundada valmisolek õppimiseks magistriõppes. (Õppekava... *s.a.*).

Õppekava koosneb üld- ja alusainete moodulist, kultuurhariduse suunamoodulist, eriala peaaainete moodulitest (pedagoogika, huvijuhi eriala ja kogukonnatöö, teadus- ja loometöö moodulist ning kahel spetsialiseerumissuunal kokku neljast spetsialiseerumismoodulist, milleks on loovusõppe suunal loovtegevused ja rakendusteater ja tegevusõppe suunal seikluskasvatus ning mängud ja simulatsioonid. Õppekava moodulid sisaldavad ka valikaineid, vabaaineid ja praktikaid töökeskkonnas. (*ibid*, *s.a.*) Seega on üsna loomulik, et õppejõud keskenduvad sellele, mis on nende antava aine õpiväljundid.

Antud töö kontekstis on huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala õppekava õpiväljundid jaotatud üliõpilaste ettevalmistusest lähtuvalt kolmeks:

- isiksuslik ettevalmistus - määratleb ja reflekteerib end pedagoogina ja noorsootöötajana; suudab omandatud teadmisi ja oskusi seostada, sünteesida ja praktikas integreerida; mõistab elukestva õppe põhimõtteid ning pideva enesetäiendamise vajadust;

- **sotsiaalne ettevalmistus** - väärtustab kodanikuühiskonna põhimõtteid ning teadvustab end selle liikmena; oskab rakendada erinevate sihtgruppide vajadusi arvestavaid sotsiaalsete oskuste kujundamise meetodeid;

- **ainealane/erialane ettevalmistus** - oskab kujundada noore terviklikku arengut toetavaid keskkondi; tunneb pedagoogilise mõjutamise olemust, meetodeid ja vahendeid; orienteerub kultuuri-, haridus- ja noortevaldkonna sisus ja mõistestikus; mõtestab oma tegevust huvitegevuse suunamisel ja vaba aja organiseerimisel; (*ibid, s.a.*)

Huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala on rakenduskõrgharidusõpe ning õppeaeg kestab neli aastat. Eriala sobib kõigile, kelles peitub tahe ja vajadus aidata lapsi ja noori nende eneseleidmises ja -teostuses. Eriala sobib kõigile, kelles peidus pedagoogiline vaist ja kes tunnevad huvi seikluskasvatuse või erinevate loovtegevuste vastu, olgu see mäng, tants, draama või muusika. Erialal õppija saab üldkultuurilise, kasvatusteadusliku, sotsiaalpedagoogilise, korraldustöölase, noorsootöölase ja loovtegevuste juhendamise alase koolituse. Lisaks põhiõppele saab spetsialiseeruda kas loovusõppe või tegevusõppe suunale. Loovusõpe sisaldab mitmesuguseid loovtegevusi ning rakendusteatrit, tegevusõpe seikluskasvatust ning mudeldusmängude alast ettevalmistust. (Huvijuht... *s.a.*)

Sisseastumiskatsete arutluses hinnatakse (*ibid, s.a.*):

- teksti ülesehitus on arutluse üldnõuetele vastav (sissejuhatus, teemaarendus, kokkuvõte);
- teemas sisalduvat probleemi on käsitletud, välja on toodud asjakohased võrdlused ja seosed;
- järeldused tulenevad arutlusest;
- esitatud näited/faktid on autori seisukohti toetavad;
- töö stiil, sõnastus ja õigekiri on korrektsed.

Intervjuu hindamise peamised kriteeriumid (*ibid, s.a.*):

- senised kogemused huvijuhi või noorsootöö tegijana (kogemuste maht ja laad) ning suutlikkus nende kogemuste üle arutleda;
- eelteadmiste maht ja ulatus valitud erialal;
- eeldused ja motiveeritus õppimiseks ja tööks valitud erialal;
- loovus, leidlikkus, pedagoogiline vaist ja eetilisus olukordade lahendamisel;

- analüüsi- ja üldistusoskus;
- üldine haritus, silmaringi ulatus ning orienteerumine Eesti ja maailma üldistes arenguprobleemides;
- suhtlusoskus ning üldine väljendusoskus.

2. EMPIIRILINE OSA

Töö empiirilises osas annan ülevaate tehtud küsitlusest, valimist, metoodikast ja uurimistöö käigust. Toon välja vastajate peamised seisukohad ja arvamused ning võrdlen saadud tulemusi omavahel ja töö teoreetilises osas käsitletud teemadega.

2.1 Uurimismeetod, valim ja uurimisprotseduur

2.1.1 Uurimismeetod

Tegemist on kvantitatiiv-kvalitatiivse uurimistööga. Andmekogumismeetodina kasutasin küsitlust, milleks töötasin välja originaalküsimustiku. Küsimustiku koostas internetipõhises *google drive*-i keskkonnas ning lingi saatsin personaalselt igale vastajatele e-posti teel.

Küsimustiku koostamisel lähtusin sellest, et saaksin vastused oma uurimisküsimustele:

- Milliseid üliõpilaste isikuomadusi peavad õppejõud takistavateks/soodustavateks teguriteks ettevalmistuses tööturule siirdumiseks?
- Millised erialased sisuaspektid on õppejõudude arvates takistavateks/soodustavateks teguriteks üliõpilaste ettevalmistuses tööturule siirdumiseks?
- Milliseid üliõpilaste sotsiaalseid oskusi peavad õppejõud takistavateks/soodustavateks teguriteks ettevalmistuses tööturule siirdumiseks?

Küsimustiku koostamisel tuginesin teoreetilistele allikatele ning uurimisküsimustele. Toetavaks materjaliks on olnud mitmed uuringud kõrgharidusest, tööturust, ülikooli

õppejõududest ja noorte üleminekust haridusest tööturule. Vastused olid anonüümsed ning andmeid kasutasin üldistatult.

Kasutasin avatud küsimusi, kus iga vastaja sain ilma ette antud variantideta avaldada oma arvamust. Samuti kolme tunnuse loogikat, et iga vastaja tooks küsimustele vastatates välja kolm peamist omadust või tunnust. Sel viisil lähtusid respondendid rohkem nende isiklikust arvamusest. Tunnuste numbriline piiritletus lihtsustas andmete töötlemist. Avatud küsimustele järgnesid küsimused, kus vastajad pidid hindama ette antud väljundeid, seega vastusevariandid ise ei saanud olla avatud küsimuste vastustel mõjutajaks. Ankeedis esines mõnes küsimuses sisuline sõnastuse viga, mis mõjus liialt jõuliselt ja võis vastajaid eksitada.

Kuna üliõpilaste ettevalmistuses on oluline pöörata tähelepanu tunnustele, mis neid tööturule siirdumisel aitavad, siis tuginedes huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala õppekavale, liigitasin küsimustiku koostamisel omadused kolme kategooriasse:

- **isiksuslik ettevalmistus** – määratleb ja reflekteerib end pedagoogina ja noorsootöötajana; suudab omandatud teadmisi ja oskusi seostada, sünteesida ja praktikas integreerida; mõistab elukestva õppe põhimõtteid ning pideva enesetäiendamise vajadust;
- **sotsiaalne ettevalmistus** – väärtustab kodanikuühiskonna põhimõtteid ning teadvustab end selle liikmena; oskab rakendada erinevate sihtgruppide vajadusi arvestavaid sotsiaalsete oskuste kujundamise meetodeid;
- **ainealane/erialane ettevalmistus** – oskab kujundada noore terviklikku arengut toetavaid keskkondi; tunneb pedagoogilise mõjutamise olemust, meetodeid ja vahendeid; orienteerub kultuuri-, haridus- ja noortevaldkonna sisus ja mõistestikus; mõtestab oma tegevust huvitegevuse suunamisel ja vaba aja organiseerimisel; (Õppekava... s.a.)

Küsimused 1–3 aitasid välja selgitada vastanute taustandmed: sugu, vanus ja tööstaaž Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias.

Küsimused 4–6 väljendasid vastajate isiklikku arvamust huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala õppekava ja selle väljunditest. Toodi välja, millised õppekava väljundid toetavad ja/või takistavad üliõpilaste ettevalmistust tööturule siirdumisel. Lisaks said vastajad Likerti skaalal hinnata nimetatud õppekava tõhusust üliõpilaste ettevalmistuses tööturule siirdumisel.

7–8 avatud küsimustes said õppejõud määrata kolm isikuomadust, mis soodustavad ja kolm isikuomadust, mis takistavad üliõpilaste ettevalmistust tööturule siirdumisel. 16. küsimuses said vastajad õppekava väljundites esinevate isikuomaduste loetelu iga omaduse olulisust hinnata 6-pallilisel skaalal.

Avatud küsimused 9 ja 10 andsid vastuse sellele, milliseid eriala teadmisi ja oskusi peavad vastajad kõige olulisemaks üliõpilaste ettevalmistuses huvijuhiks tööle siirdumisel.

11–13 avatud küsimustes tõid vastajad välja kolm sotsiaalset oskust, mis soodustavad ja kolm, mis takistavad üliõpilaste ettevalmistust tööturule siirdumisel. Lisaks said vastajad anda oma hinnangu sotsiaalsete oskuste kujundamisele enda antavas aines: toetavad täielikult, ei toeta üldse. 15. küsimus puudutas sotsiaalseid aspekte, kus õppejõud said hinnata õppekava väljundites esinevate sotsiaalsete oskuste loetelu iga omaduse olulisust 6-pallilisel skaalal.

14. küsimusele, kus paluti välja tuua sisseastuvate kandidaatide olulised omadused, vastasid ainult huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala sisseastumiskomisjonis olnud liikmed. See andis võimaluse tuua välja vastajate arvamused ja huvijuhi erialal sisseastumiskriteeriumite vahelised seosed.

Kuna valimi ja respondentide hulk oli väike, kajastan tulemusi joonistel mitte protsentide, vaid vastajate arvu kaudu.

2.1.1 Valim

Uuringu populatsiooni moodustavad Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava õppejõud, kes 2014/2015. õppeaasta seisuga annavad loenguid huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala üliõpilastele. Populatsiooni maht $N=32$, neist 8 mehed ja 24 naised.

Valimi koostamise meetodiks on kõikne valim. Valisin meetodi seepärast, et antud teema kontekstis on iga populatsiooni liikme arvamus oluline.

2.1.3 Uurimisprotseduur

Saatsin veebipõhise küsimustiku vastamiseks isiklikult kõigile Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava õppejõududele, kes käesoleva õppeaasta seisuga õpetavad huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala üliõpilasi. Aega küsimustikule vastamiseks oli kaheksa päeva. Kuna esialgu piisavalt vastuseid ei laekunud, saatsin valimi igale liikmele meeldetuletuskirja. Andmete kogumiseks valisin internetipõhise küsimustiku, kuna respondendid ei olnud igal ajal Viljandi Kultuuriakadeemias kättesaadavad, seega said vastajad valida sobiva aja küsimustiku täitmiseks ning hilisemat andmete analüüsi oli nii lihtsam teha.

Küsimustiku täitsid 20 inimest 32st. Lisaks neile keeldus seitse ankeedile vastamast. Kuna keeldumist põhjendati, siis käsitlesin edaspidi äraütlemist ja selle põhjendust empiirilise allikana.

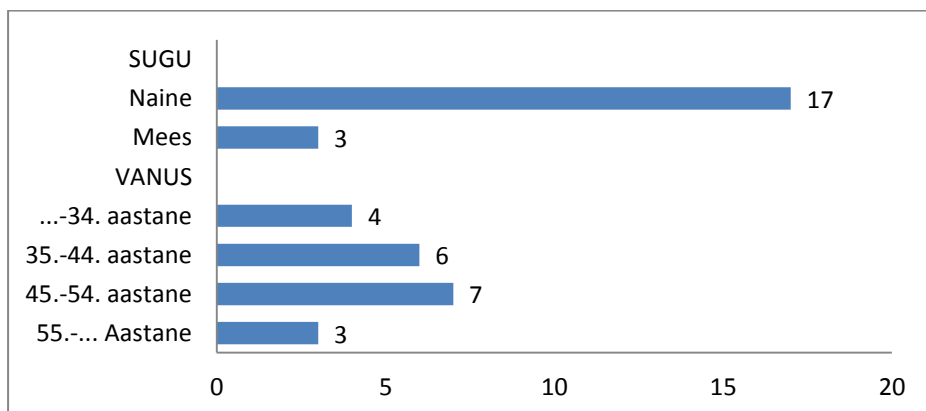
Andmete töötlemiseks kasutasin programmi *Microsoft Office Excel* 2010, kus kodeerisin ja kategoriseerisin saadud andmed ning tegin kokkuvõtlikud diagrammid. Seejärel analüüsisin kategoriseeritud andmeid ning tõin välja saadud tulemused.

2.2 Tulemused

32st vastas küsimustikule 20. Lisaks neile vastas seitse inimest personaalse kirjaga, kus toodi välja, et ei osatud etteantud küsimustikule vastata. Neist kuus tõid põhjenduseks õppekava ja selle väljundite mitte tundmise ning üks vastajatest arvas, et õpiväljundid on sõnastatud Euroopa eeskujul haridusbürookraatlikult ning tal ei ole võimalik mõelda antud õppekava väljundite raames. Eesti õppejõudude hindamisel on kasutuses vähe kriteeriume, mis võimaldaks hinnata õppejõu panust organisatsiooni eesmärkide saavutamisele. Antud tulemus selgus õppejõu töö hindamise uuringust (2014). Sama olukord võib olla ka Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurhariduse osakonnas, kus õppejõudude hindamiseks ei ole piisavalt tunnuseid, et aru saada õppejõudude teadmistest seoses huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala õppekavaga. Võib oletada, et õppejõud õpetavad enda antava aine keskselt, toetudes oma aine väljunditele ning üldised huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava väljundid on pigem teisejärgulised.

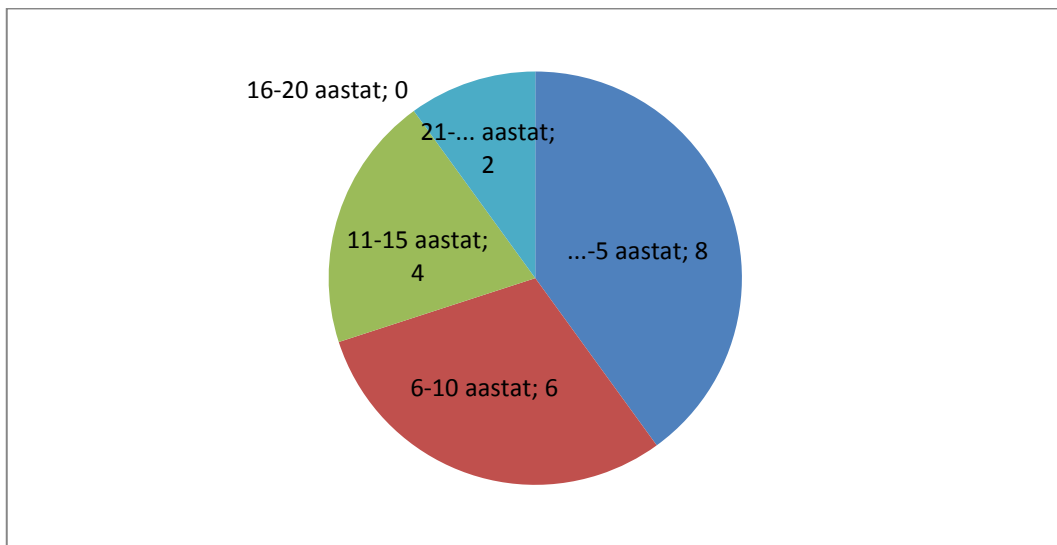
Esialgu oletasin, et soolisest, vanuselisest ja tööstaažist tulenevad hinnangud erinevad, ent tulemused tegelikult nendest aspektidest lähtuvalt ei eristunud, seetõttu tulemuste analüüsis nende vahelisi seoseid ei erista.

Vastajaid oli 20, kellest 17 (85%) olid naised, kolm (15%) mehed (vt joonis 1). Antud tulemus ei üllata, kuna sama olukord valitseb üldiselt ka kogu haridusmaatikul. 45–54 - aastaseid vastanuid oli seitse (35%), 35–44 - aastaseid kuus (30%), kuni 34 - aastaseid neli (20%) ning 55- ja enam aastaseid kolm (15%) (vt joonis 1).



Joonis 1. Vastanute jaotus soo ja vanuse lõikes (vastajate arv)

Vastajatest kaheksa (40%) on töötanud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias kuni 5 aastat, kuus (30%) 6–10 aastat, neli (20%) 11–15 aastat ning kaks (10%) inimest 21 või rohkem aastat. Vastanud õppejõududest pole keegi töötanud nimetatud asutuses 16–20 aastat (vt joonis 2).

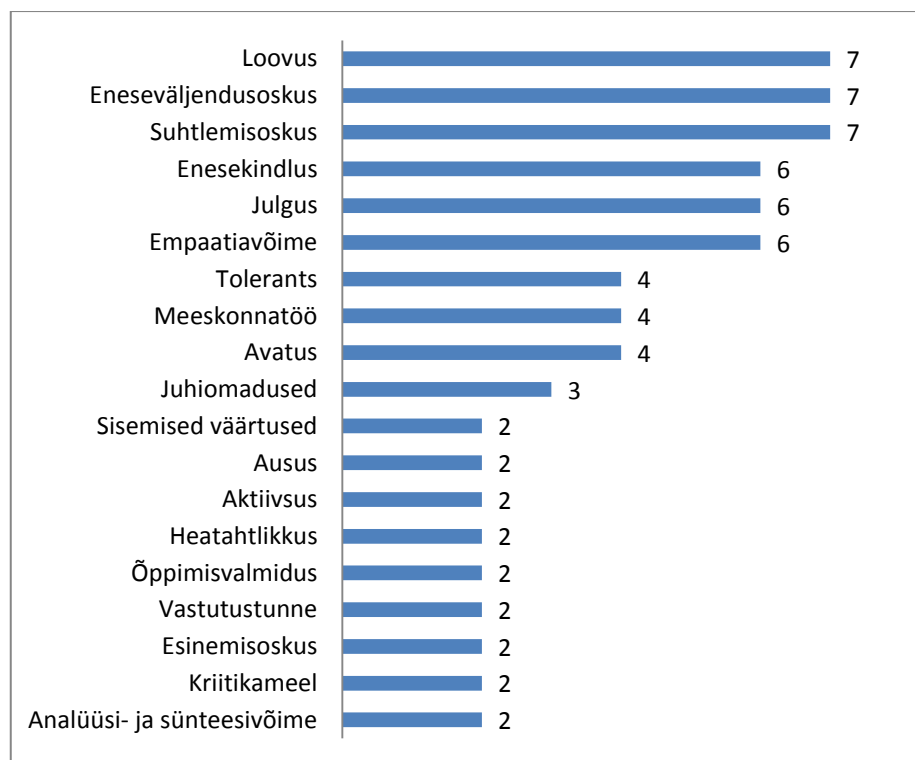


Joonis 2. Vastanute tööstaaž Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias (vastajate arv)

2.2.1 Isikuomadused, mis soodustavad ja takistavad üliõpilaste ettevalmistust

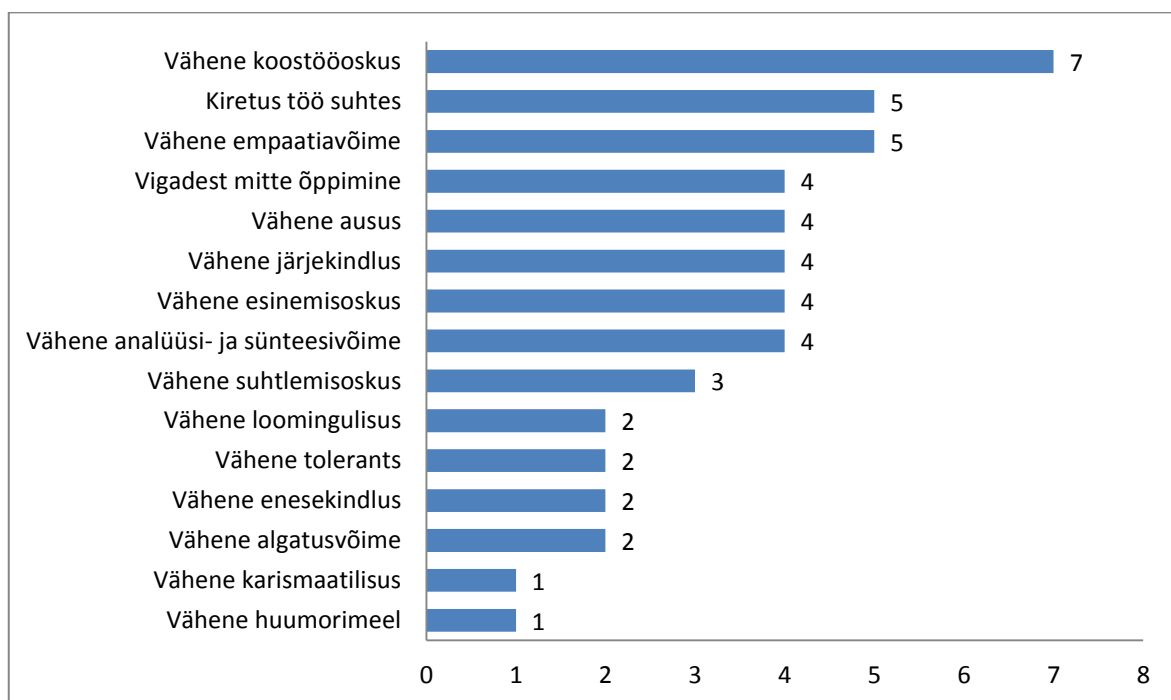
Järgnevalt kajastan üliõpilaste isikuomadusi, mida respondendid oma arvamusest lähtuvalt soodustavate teguritena välja tõid. Huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava õppejõudude arvamused isiksuse ettevalmistuse osas langevad suurel määral kokku 2014. aastal Haridus- ja Teadusministeeriumi tehtud uuringuga „Eesti elukestev õpe“, kus samuti selgus, et õppejõu ülesanne on arendada õppijas kriitilist ja loovat mõtlemist, analüüsioskust, meeskonnatööd jne (vt lk 8). Lõputöö küsimustikule vastanutest seitse (35%) arvab, et isikuomadused, mida tuleks üliõpilaste ettevalmistuses kindlasti kujundada on suhtlemis- ja väljendusoskus ning loovus, mis tähendab stereotüüpidest väljapoole nägemist ning alternatiivsete lahendusteni jõudmist. Vastajatest kuus (30%) peab oluliseks empaatiavõimet ehk oskust teistega arvestada ning julgust jääda iseendaks ja julgustada teisi olema eriilmeline. Sama tähtis on olla enesekindel, seistes oma ideede ja

tõekspidamiste eest. Avatust ideedele ja inimestele, meeskonnatöö oskust ning tolerantsi ümbritseva suhtes peab oluliseks neli (20%) õppejõudu. Kolm inimest (15%) tõi välja huvijuhiks tööle siirdumisel juhiomadused. Innustav ja kaasav eestvedaja on vastanud õppejõudude sõnul see, keda noored eeskujuna võtavad ning keda vabatahtlikult järgitakse. Kahel korral on tähtsate isikuomadustena välja toodud analüüsi- ja sünteesivõimet, kriitikameelt, esinemisoskust, vastutustunnet, õppimisvalmidust, heatahtlikkust, aktiivsust, ausust nii iseenda kui ka teiste suhtes ning sisemisi väärtuseid, sest kõik aitavad õppuril saada pädevaks huvijuhiks (vt joonis3).



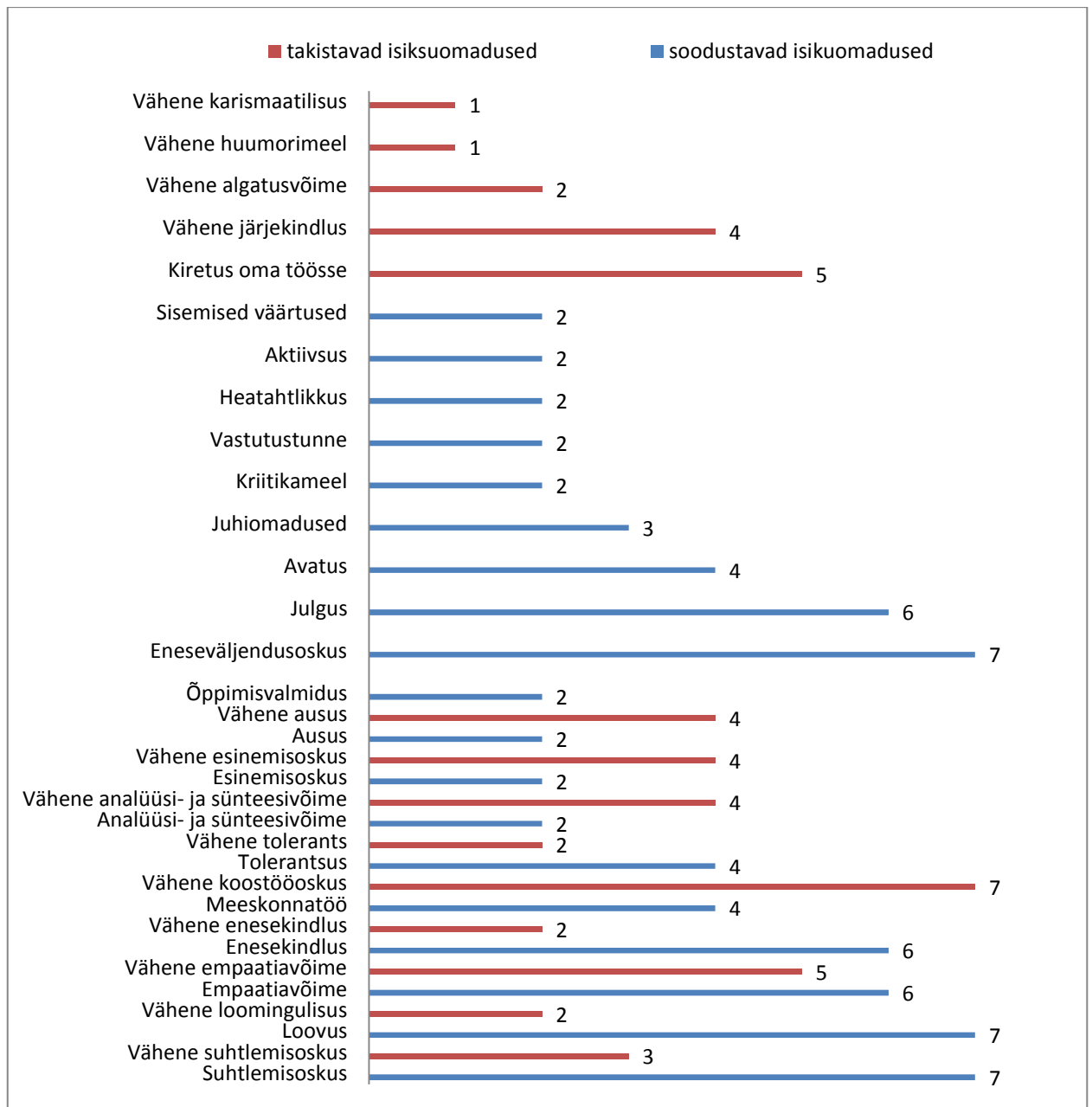
Joonis 3. Üliõpilaste ettevalmistust soodustavad isikuomadused (vastajate arv)

Samal ajal on avatus koostööle seitsmel korral (35%) välja toodud isikuomadus, mille puudumine üliõpilaste ettevalmistust tööturule siirdumisel pärsib. Viis vastajat (25%) tõi välja vähesse empaatiavõime ja kiretuse oma töö suhtes. Vastajatest neli (20%) arvas takistavateks teguriteks olevat analüüsi- ja sünteesioskuse, esinemisjulguse, aususe ja järjekindluse vähesuse ning vähesse suutlikkuse oma vigadest õppida. Vähest suhtlemisoskust nimetati kolmel korral (15%). Algatusvõime, enesekindlus, tolerants ja loomingulisus on isikuomadused, milleta on keeruline erialasel tööl hakkama saada ning neid toodi välja kahel korral. Üks vastaja nimetas puudustena vähesse huumorimeele ja vähesse karismaatilisuse (vt joonis 4).



Joonis 4. Üliõpilaste ettevalmistust kõige vähem toetavad isikuomadused (vastajate arv)

Kuigi küsimus, kus paluti välja tuua kolm isikuomadust, mis takistavad üliõpilaste ettevalmistust, oli sisuliselt sarnane eelmisega, siis huvitaval kombel ei langenud kahes küsimuses välja toodud vastused üksteisega täielikult kokku (vt joonis 5).

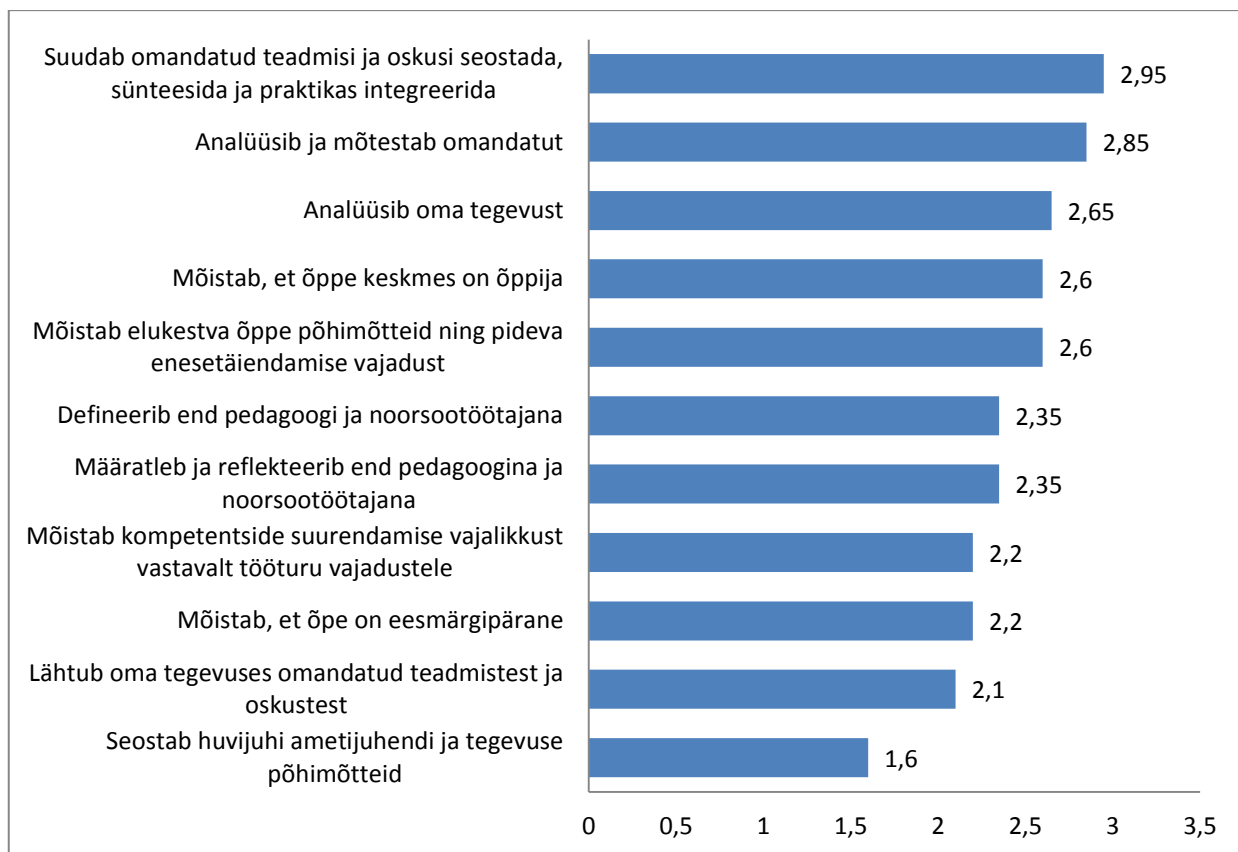


Joonis 5. Üliõpilaste ettevalmistust soodustavad ja takistavad isikuomadused (vastajate arv)

Kuna mõlemal juhul empaatiavõime, koostöö oskus, suhtlus- ja väljendusoskus, analüüsi- ja sünteesioskus, tolerants, enesekindlus, esinemisjulgus, ausus ning loovus teatud määral kattuvad, siis võib järeldada, et need on isikuomadused, mis on üliõpilaste ettevalmistuses vajalikud ja milleta on keeruline huvijuhi ametis edukalt toimida. Kuigi viie vastaja arvates on kiretus oma töö suhtes takistav tegur, siis kirglikult oma töösse suhtumist ei toodud üliõpilaste ettevalmistuses kordagi soodustava aspektina välja. Sellest võib järeldada, et

üliõpilaste ettevalmistuses kirglikku suhtumist tulevase töö kontekstis võib õppejõudude poolt vähem tähelepanu saada.

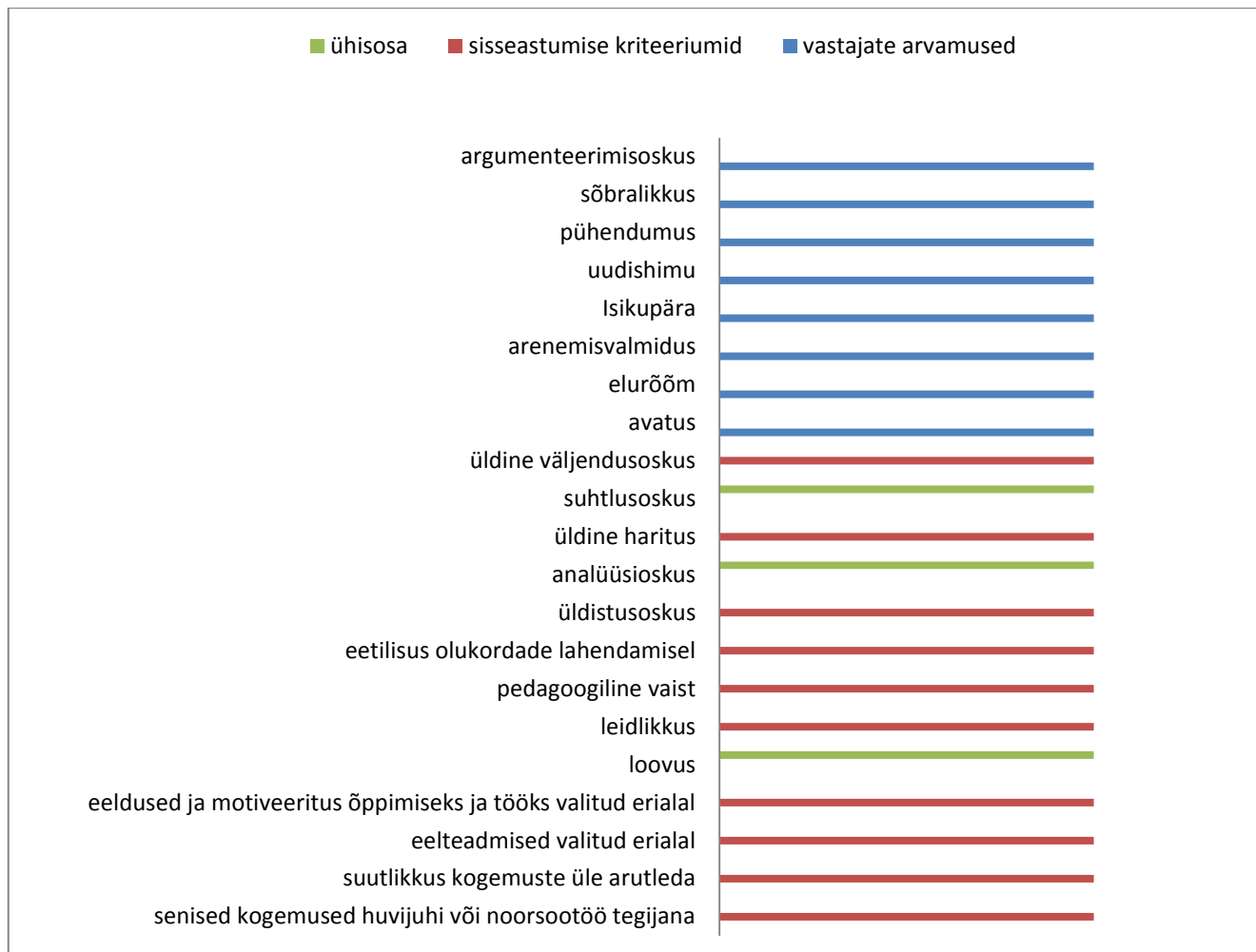
Ette antud isiksuliku ettevalmistuse väljundite loetelu hindasid respondendid 6-pallilisel skaalal (vt lisa 1). Vastused 0–2 moodustasid negatiivse ning 3–5 positiivse osa. Võimalik maksimum tulemus sai olla kolm ning miinimum miinus kolm. Sellest lähtuvalt arvutasin saadud andmete keskmised ning ühegi vastuse tulemus ei olnud negatiivne. Vastuseid isiksusliku ettevalmistuse väljundite kohta võrdlen omavahel iga küsimuse vastuste keskmise tulemuse alusel. Üliõpilaste isiksuslikus ettevalmistuses sai kõrgeima positiivse tulemuse (2,95) õppuri suutlikkus omandatud teadmisi ja oskusi seostada, sünteesida ja praktikas integreerida. Tulemuse 2,85 sai üliõpilase analüüsoskus ja õpitu mõtestatus. Oma tegevuse analüüs sai keskmiseks hindeks 2,65 ning sellele järgnes väljunditest elukestva õppe põhimõtete ning pideva enesetäiendamise vajaduse mõistmine, mis mõlemad said 2,6. Sama oluliseks peetakse üliõpilase mõistmist, et õppe keskmes on õppiija. Võrdselt hinnatakse (2,35) õppuri defineerimisoskust, enesemääratlust ja refleksiooni endast kui pedagoogist ja noorsootöötajast. Eesmärgipärane õppimine ja õppuri mõistmine kompetentside suurendamise vajalikkusest vastavalt tööturu vajadustele on vastanute keskmiseks tulemuseks 2,2. Üliõpilaste lähtumine oma tegevuses omandatud teadmistest ja oskustest sai hinde 2,1 ning kõige madalama positiivse tulemusega 1,6 on väljunditest üliõpilaste seostamisvõime huvijuhi ametijuhendi ja oma tegevuse põhimõtete vahel.



Joonis 6. Üliõpilaste isiksuslikus ettevalmistuses hinnatud väljundid (keskmised tulemused)

Õppejõudude endi poolt välja toodud vastuste ning isiksuslikus ettevalmistuses oluliste väljundite hindamise vahel tekkisid mõningad seosed. Suurimaks sarnasuseks vastanute hinnangul on õppuri analüüsi- ja sünteesioskus. Õppekavast toodud isikuomadustest ei maininud ükski õppejõud üliõpilaste elukestva õppe põhimõtete mõistmist ning pideva enesetäiendamise vajadust, mille olulisust aga hiljem hinnati positiivse keskmise hindegga 2,6. Võib oletada, et ette antud vastuste loetelu stimuleeris õppejõude mõtlema vaatepunktist, mille peale nad varem enda välja toodud tunnuste nimetamisel ei tulnud.

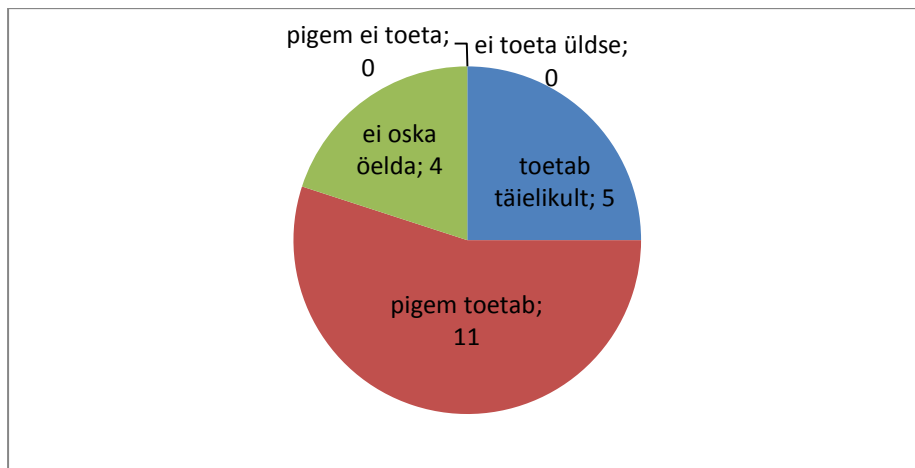
Küsimusele, milliseid sisseastuvate kandidaatide omadusi peetakse vastuvõtul oluliseks vastasid ainult seitse huvijuhi eriala vastuvõtukomisjonis osalenud liiget. Peamiste omadustena toodi kahel korral välja sisseastujate avatus, arenemisvalmidus ja elurõõm. Ühel korral nimetati loovust, isikupära, suhtlemisjulgust, uudishimu, pühendumust, sõbralikkust ning analüüsi- ja argumenteerimisoskust. Sarnased aspektid on välja toodud ka huvijuhi eriala sissastumiseksamite hindamiskriteeriumites (vt lk 12–13), mida käsitlesin teoreetilises osas (vt joonis 7).



Joonis 7. Sisseastumise kriteeriumite ja vastajate arvamuse kattuvus

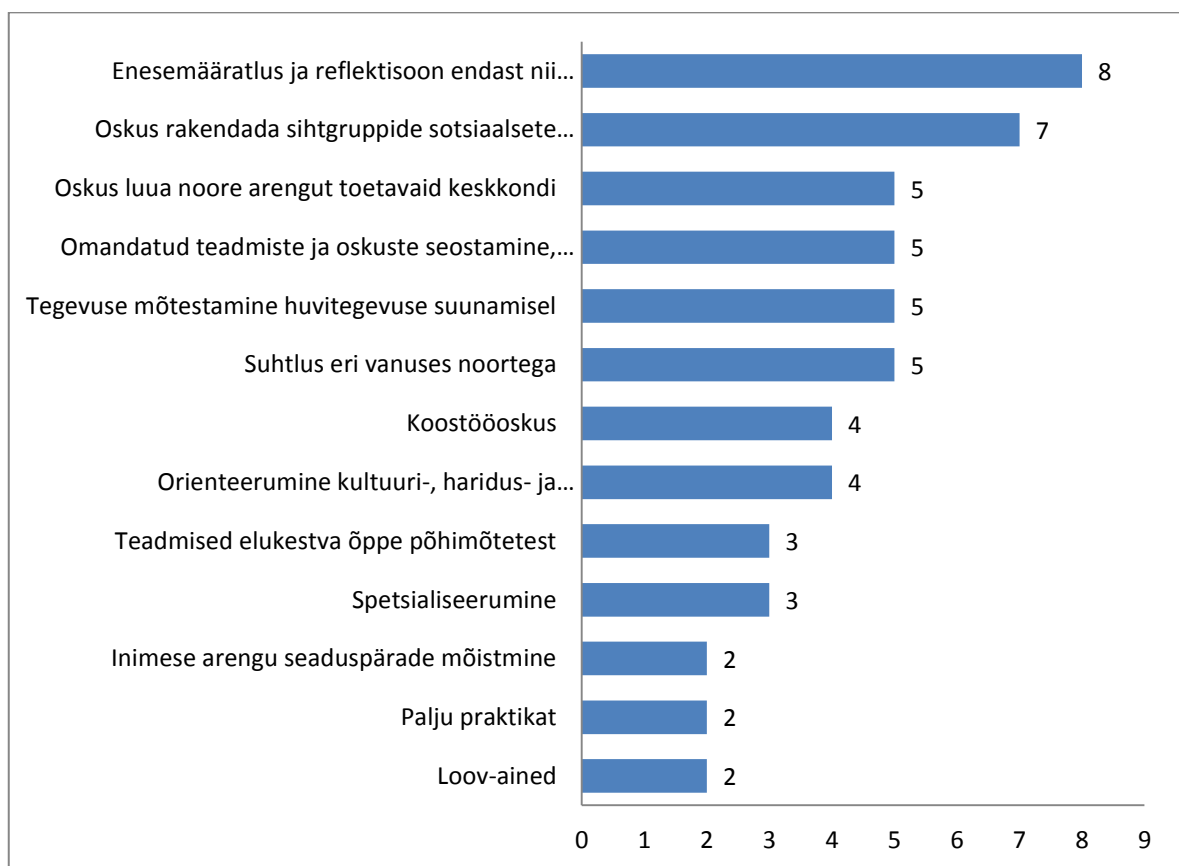
2.2.2 Õppekava väljundid üliõpilaste ettevalmistuses

Küsimusele, kuivõrd toetab vastajate arvates huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala õppekava üliõpilaste ettevalmistust tööturule siirdumiseks, arvas 11 (55%), et pigem toetab. Viis (25%) usub, et toetab täielikult ning neli vastajat (20%) ei oska öelda. Mittenõustujaid ei olnud (vt joonis 8).



Joonis 8. Kuivõrd toetab õppekava üliõpilaste ettevalmistust tööturule siirdumisel (vastajate arv)

Eelnevalt välja toodud huvijuhi eriala õppekava väljundid (vt lk 11-12) ja vastanud õppejõudude isiklikud seisukohad on üpris sarnased. Üliõpilaste head ettevalmistust tööturule siirdumiseks tagab kaheksa vastaja (40%) arvates kõige enam lõpetajate enesemääratlus ja refleksioon endast nii pedagoogi kui noorsootöötajana. Õppejõududest seitse (35%) leidis, et määravaks on üliõpilase oskus rakendada erinevate sihtgruppide vajadusi arvestavaid sotsiaalsete oskuste kujundamise meetodeid. Vajalikud teadmised ja kogemused, lähtumine sihtgrupi iseärasustest ja nende vajadustest on oluline osa, et edukalt kaasata noori ja stimuleerida neid tegevustes osalema. Viis vastajat (25%) peab aga oluliseks suhtlust eri vanuses noortega, oma tegevuse mõtestamise huvitegevuse suunamisel ja vaba aja organiseerimisel. Õppurite arusaam enda oskustest ja nende rakendamisest aitab kaasa edukaks ja mõtestatud huvitegevuse juhtimiseks. Sama palju vastajaid (25%) tõi õppekavast välja omandatud teadmiste ja oskuste seostamine, süntees ja praktikas integreerimise ning õppurite oskust luua noore terviklikku arengut toetavaid keskkondi. Neljal korral (20%) toodi välja üliõpilaste orienteerumist kultuuri-, haridus- ja noortevaldkonna sisus ja mõistestikus ning kursisolekut haridusasutuste toimemehhanismidega. Sama palju (20%) peab oluliseks koostööoskuse vajalikkust erinevate asutustega, mis omakorda võiks viia võrgustiku tekkimiseni ja hoidmiseni erinevate institutsioonidega ning aitaks huvijuhina töötamisel kaasa järjepidevuse tekkele. Spetsialiseerumise ja elukestva õppe põhimõtted ning pidev enesetäiendamise vajadus on oluline kolme vastaja (15%) jaoks. Kahel korral toodi õppekava väljunditest esile loovained, alternatiivsed lahendused sündmuste korraldamisel, praktika paljususe ja inimese arengu seaduspärasuste mõistmine (vt joonis 9).



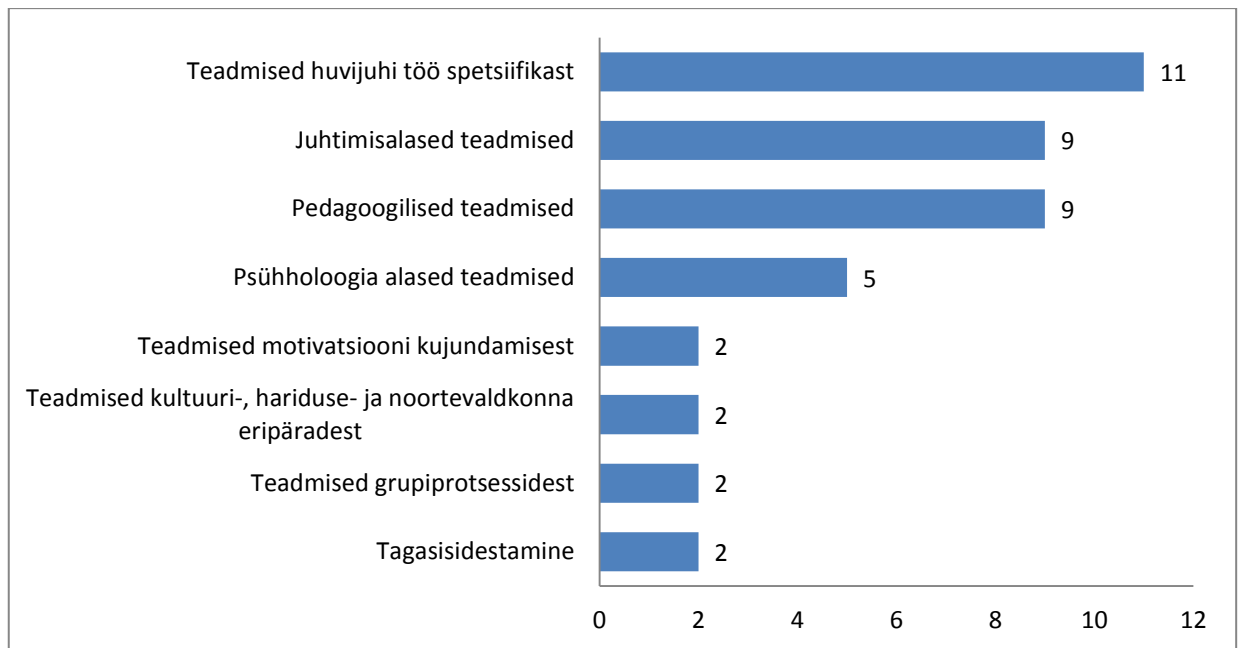
Joonis 9. Üliõpilaste ettevalmistust soodustavad õppekava väljundid (vastajate arv)

Huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala õppekava õpiväljundite puuduste nimetamise küsimuse sõnastus oli ebakorrekne ning oleks võinud kasutada selle asemel „õppeväljundid, mis kõige vähem toetavad...“. Võib oletada, et küsimusele vastamine võis tekitada vastajates mitmeti tõlgendatavust ning sellest tulenevalt ei saa pidada tulemust üheseks, ent siiski saab välja tuua tendentsi, et kaheksal vastajal (40%) puudus selles osas oma arvamused. Vastajatest kuus (30%) oli seisukohal, et huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala õppekava kõik õpiväljundid on olulised ning toetavad tõhusat üliõpilaste ettevalmistust erialasele tööle siirdumisel. Samas Eesti kõrghariduse uuringust (2008) ning lõputöö küsitlusest selgunud aspektidest võib välja tuua ka õppeainete vahelise kattuvuse ja õppejõudude koostöö seosed. Uuringus toodi välja õppejõudude koostöö vähene tõhusus, mis tähendab seda, et õppeainete vahel on dubleerimine (vt lk 10). Ka lõputöö küsitluse vastustest, kus paluti välja tuua õppekava puudused, selgus, et üks vastaja näeb kitsaskohtadena korduva ja sarnase sisuga õppeaineid ning õppejõudude vähest erialast praktikat, mis võib õppejõudude tegevuse muuta liialt teoreetiliseks või piiritletuks. Samuti on üks vastaja kahtleval seisukohal, kas üliõpilaste oskus rakendada erinevate sihtgruppide

vajadusi arvestavaid sotsiaalseid oskusi ikka realiseerub ülikooli lõpuks. Väljundit, et üliõpilane oskab kujundada noore terviklikku arengut toetavaid keskkondi, peab üks vastaja liialt laialivalguvaks. Kuigi antud küsimus oli püstitatud ebakorrektelt, võib oletada, et vastanud õppejõud näevad õppekava väljundites edasisi arengusuundi.

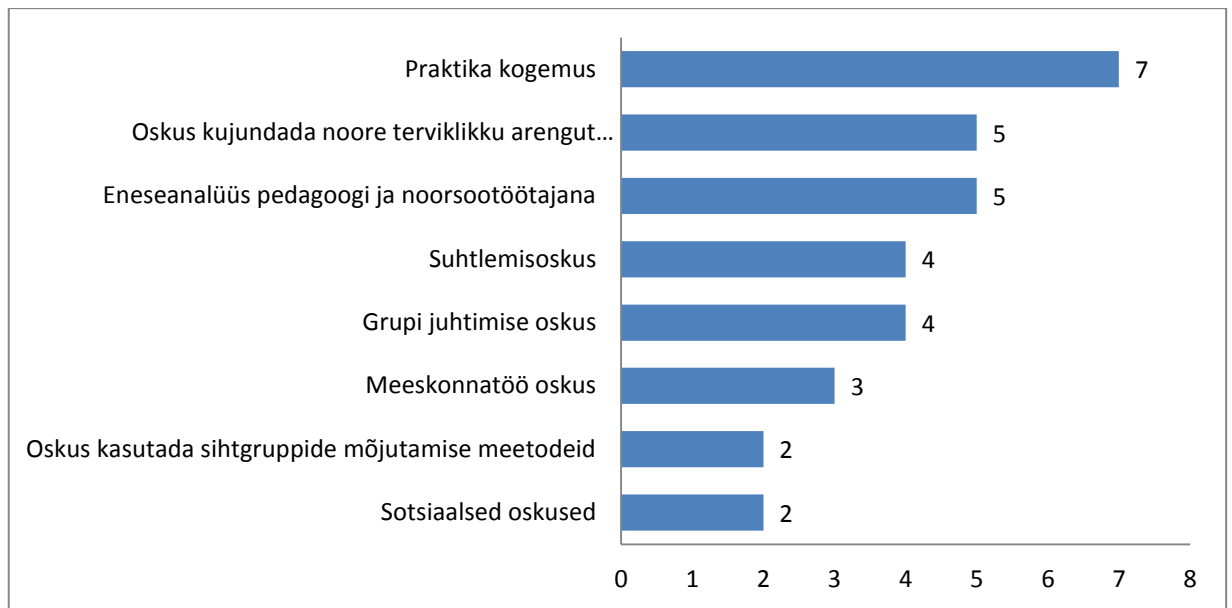
2.2.3 Eriala teadmised ja oskused, mis soodustavad üliõpilaste ettevalmistust

Selleks, et õppejõud oleks professionaalne ning tal oleks midagi üliõpilastele edasi anda, on Wedmani (2000) arvates vajalikud erialateadmised ainest, mida ta õpetab. Seega võib järeldada, et järgnevad vastused, mis puudutab õppejõudude arvamust eriala teadmistest soodustamaks üliõpilaste ettevalmistust, lähtuvad õppejõudude antavate ainete eripäradest. Sellegipoolest olid vastajate arvamused üpris sarnased. 11 vastajat (55%) peab kõige vajalikumaks üliõpilaste teadmisi huvijuhi töö spetsiifikast ning noorte valdkonna tundmist. Eriala teadmised tagavad eduka tegevuste juhendamise ning sündmuste korraldamise. Sinna alla kuulub ka rahvusvaheline noorsootöö tasand, kuna loovate ja kaasaegsete lahenduste leidmiseks on vaja näha riigi tasandist väljapoole ja see võib anda võimaluse praktiseerida ennast välismaal. Suure osatähtsuse omistas üheksa vastanut (45%) pedagoogiliste ja juhtimisalastele teadmistele. Vastajatest viis (25%) pööravad tähelepanu psühholoogilistele aspektidele, mis tähendab, et nende arvates võiks isiksuse arengu põhimõtete tundmisele suurema rõhuasetuse panna. Eriala teadmistest on kahel korral välja toodud teadmised grupiprotsessidest, motivatsiooni kujundamisest ja kultuuri-, hariduse- ja noortevaldkonna eripäradest ning teadlik tagasisidestamine (vt joonis 10).



Joonis 10. Üliõpilaste ettevalmistust soodustavad eriala teadmised (vastajate arv)

Lend jt (2014) usuvad, et rakenduskõrgkoolide praktika maht on vastavuses tööturu vajadustega. Samal aja usub ka seitse vastajat (35%), et eriala oskustest on praktika kogemus oluline, kuna see annab üliõpilastele võimaluse praktiseerida nii avalikku esinemist kui ka loovtegevust. Samuti suurenevad sündmuste korraldamise oskused. Viis vastajat (25%) tõi välja tulevase huvijuhi reflekteerimis- ja analüüsioskuse, seda nii pedagoogi kui ka noorsootöötajana ning oskuse kujundada noore terviklikku arengut toetavaid keskkondi. Sinna alla kuuluvad praktilised oskused noortega tegelemiseks, kaasamine, noorte tegevuste toetamine jne. Grupi juhtimis- ning suhtlemisoskust, sh kuulamis- ja eneseväljendusoskust peab tähtsaks neli (20%). Kolm vastajat (15%) usub meeskonnatöö oskuse vajalikkusesse. Sotsiaalsed oskused ning oskus kasutada erinevate sihtgruppide mõjutamisel sobivaid meetodid olid kahel korral välja toodud (vt joonis 11).

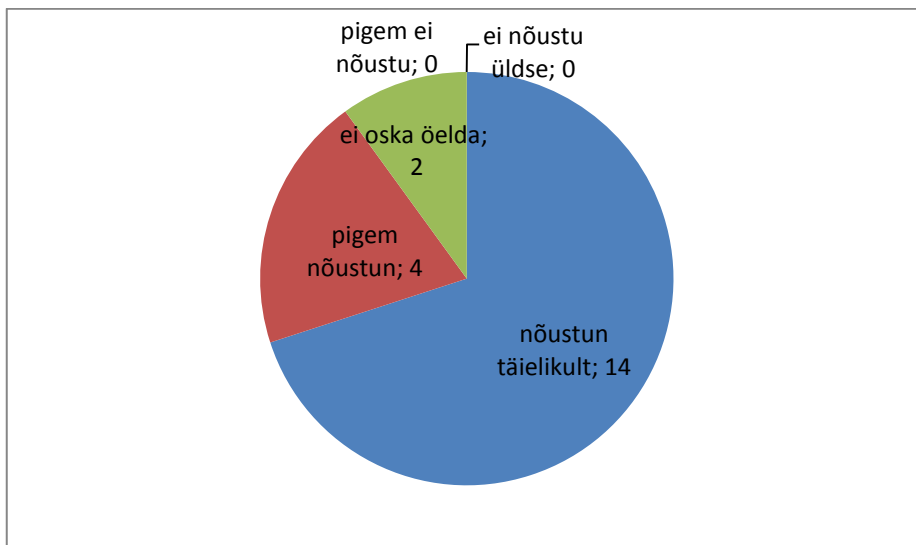


Joonis 11. Üliõpilaste ettevalmistust soodustavad eriala oskused (vastajate arv)

Vastajate välja toodud erialastest teadmistest ja oskustest moodustavad sarnase osa pedagoogilised aspektid, millest võib järeldada, et vastanud õppejõud peavad üliõpilaste ettevalmistuses väga oluliseks just pedagoogikat. Õppuri enesemääratlus ja analüüs endast kui pedagoogist ja noorsootöötajast on vastajate arvates tähtsaimad, et edukalt erialasele tööle siirduda. Samas teadmised grupi protsessidest ja oskus kasutada erinevate sihtgruppide mõjutamise meetodeid toodi eriala aspektidest välja ainult kahel korral. Võib eeldada, et õppetöös keskendutakse küll pedagoogikale, kuid spetsiifiliselt grupiprotsesside ja gruppide mõjutamise meetodite arendamine igapäevases praktikas võib teisejärguline olla.

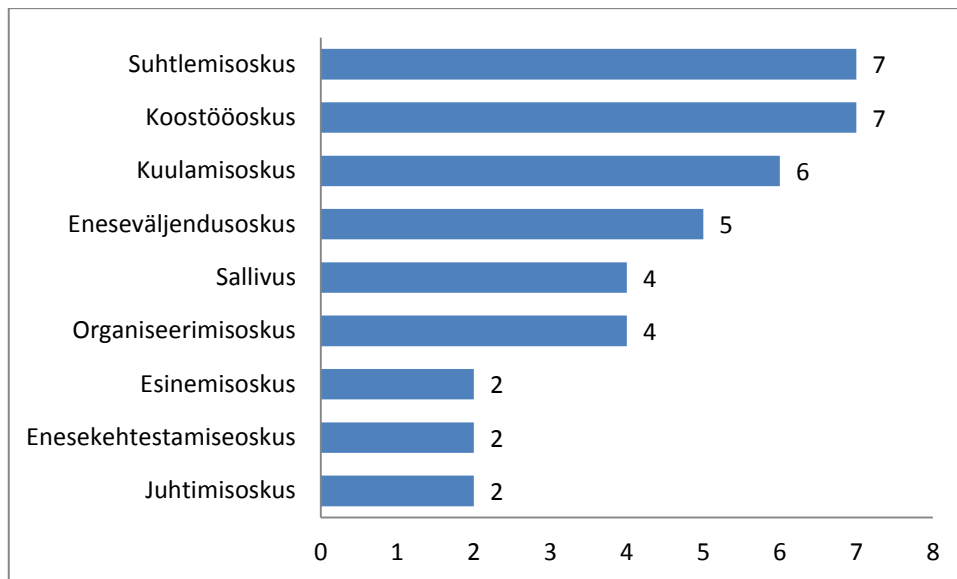
2.2.4 Sotsiaalsed oskused, mis soodustavad ja takistavad üliõpilaste ettevalmistust

Sotsiaalsete oskuste kujundamisele pöörab oma aine(te)s tähelepanu 14 (70%) kõigist vastajatest. Neli (20%) pigem teeb seda ning kaks ei oska öelda. Mittenõustujaid ei olnud (vt joonis 12). Kuna küsimus suunab pigem jaatavalt vastama, siis see võib mõjutada tulemust.



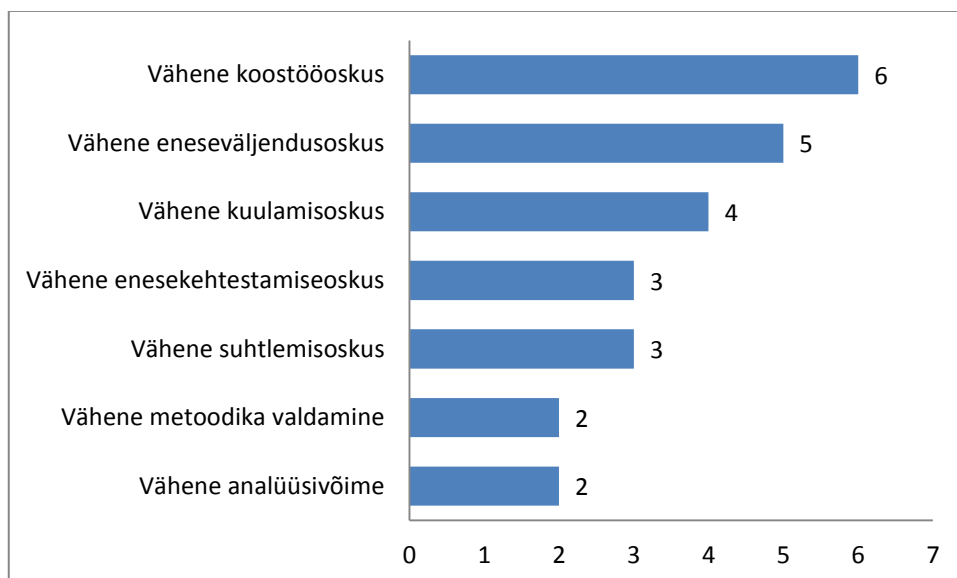
Joonis 12. Kuivõrd pööratakse oma aines tähelepanu sotsiaalsete oskuste kujundamisele (vastajate arv)

Sotsiaalsetest oskustest, mida tuleks huvijuhi eriala üliõpilaste ettevalmistuses kujundada, nimetas seitse vastajat (35%) koostöö- ja suhtlemisoskust. Kuus (30%) tõi välja aktiivse kuulamise oskuse ning viis (25%) eneseväljendusoskuse. Organiseerimisoskust nimetas neli õppejõudu (20%). Selle alla käib ka ideede genereerimine ja ettevõtmiste algatamine ning inimeste motiveerimine sündmustes kaasa tegemiseks. Sama palju (20%) toodi välja sallivust, teiste inimeste tunnete ja mõtete mõistmist. Juhtimisoskust koos enesejuhtimise ja -kehtestamisega ning esinemisoskust nimetati kahel korral (vt joonis 13).



Joonis 13. Üliõpilaste ettevalmistust soodustavad sotsiaalsed oskused (vastajate arv)

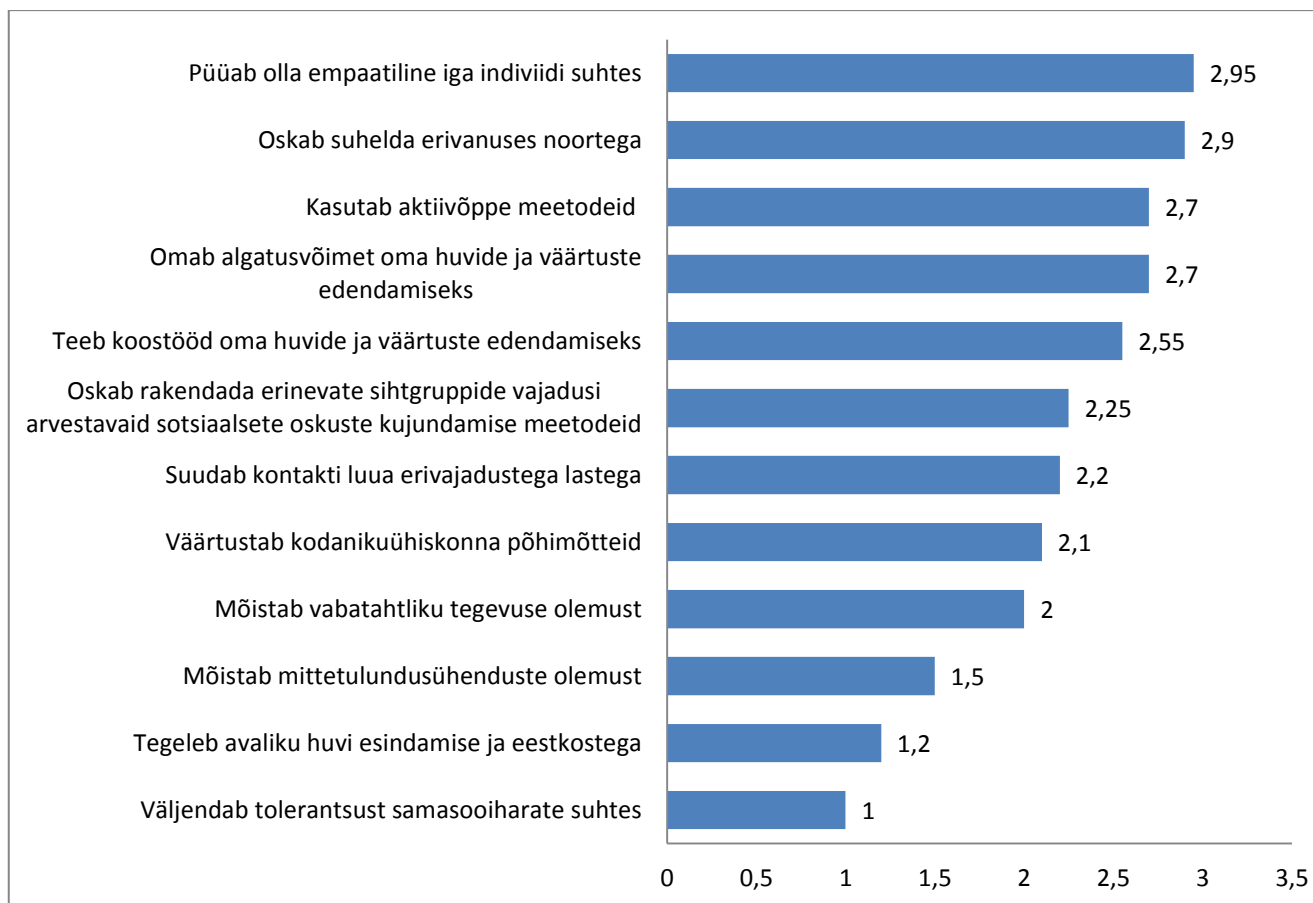
Sotsiaalsed oskused, mille puudumine takistab üliõpilaste ettevalmistust tööturule siirdumisel on kuue vastaja (30%) arvates puudulik koostööoskus ning viie inimese (25%) jaoks eneseväljendusoskus nii kõnes kui kirjas. Viletsa kuulamisoskuse tõi välja neli (20%) kõigist vastajatest. Suhlemis- ja enesekehtestamisoskus on ära nimetatud kolmel korral (15%). Vähest analüüsivõimet ning vähest metoodika tundmist on samuti välja toodud, kui kõige vähem toetavad sotsiaalseid oskuseid ning seda on nimetatud kahel korral (vt joonis 14).



Joonis 14. Üliõpilaste ettevalmistust kõige vähem toetavad sotsiaalsed oskused (vastajate arv)

Vastanud õppejõudude välja toodud sotsiaalsetest oskustest vajavad nende arvates kõige enam üliõpilaste ettevalmistuses kujundamist koostöö-, kuulamis- ja eneseväljendusoskus. Kuigi seitse vastajat (35%) pidas oluliseks kujundada üliõpilaste suhtlemisoskust, ent ainult neli vastajat (20%) tõi suhtlemisoskuse puudumist takistava tegurina välja, võib järeldada, et suhtlemisoskuse kujundamist peetakse üliõpilaste ettevalmistuses rohkem oluliseks, kui selle puudumist takistava tegurina üliõpilase tööturule siirdumisel. Organiseerimis- ja juhtimisoskust toodi kujundamist vajavate teguritena välja neljal korral ning sallivust kahel korral, kuid nende ettevalmistuse puudumist ei nimetanud ükski vastaja. Seega võib oletada, et need aspektid võivad olla üliõpilaste ettevalmistuses väiksema kaaluga.

Ette antud väljundid, mis toetavad üliõpilaste sotsiaalset ettevalmistust, hindasid respondendid Likerti 6-pallilisel skaalal (vt lisa 1). Võimalik maksimum tulemus sai olla kolm ning miinimum miinus kolm. Sellest lähtuvalt arvutasin saadud andmete keskmised ning kõik tulemused olid taaskord positiivsed. Vastuseid hinnatud väljundite kohta võrdlen omavahel iga küsimuse vastuste keskmise tulemuse alusel. Kõrgeima keskmise tulemuse (2,95) andsid vastajad üliõpilase püüdlikkusele olla empaatiline iga indiviidi vastu. 2,9 sai üliõpilaste oskus suhelda erivanuses noortega. Võrdse positiivse tulemusega (2,7) olid algatusvõime omamine oma huvide ja väärtuste edendamiseks ning aktiivõppe meetodite kasutamine. Koostöö tegemine oma huvide ja väärtuste edendamiseks pälvisid keskmiseks tulemuseks 2,55. Oskus rakendada erinevate sihtgruppide vajadusi arvestavaid sotsiaalsete oskuste kujundamise meetodeid sai vastajatelt 2,25 ning üliõpilase suutlikkus kontakti luua erivajadustega lastega 2,2. Sotsiaalsetest oskustest hinnati kõrgelt ka kodanikuühiskonna põhimõtete väärtustamist (2,1) ning vabatahtliku tegevuse olemuse mõistmist (2). Positiivsetest tulemusest oli veidi madalamal positsioonil mittetulundusühenduste olemuse mõistmine, mida hinnati 1,5-ga ning tegelemine avaliku huvi esindamise ja eestkostega (1,2). Kõige madalam keskmine hinne oli 1, mille sai sotsiaalses ettevalmistuses tolerantsuse väljendamine samasooiharate suhtes (vt joonis 15).



Joonis 15. Üliõpilaste sotsiaalses ettevalmistuses hinnatud väljundid (keskmised tulemused)

Õppejõudude endi poolt välja toodud vastuste ning sotsiaalses ettevalmistuses oluliste väljundite hindamise vahel tekkisid seosed. Peamiseks sarnasuseks on vastajate poolt välja toodud ja kõrge keskmise hinde saanud üliõpilaste koostöö- ja suhtlemisoskus. Samas ei leidnud kordagi mainimist vabatahtliku tegevuse olemuse mõistmine, mille olulisust aga hiljem hinnati keskmise tulemusega 2. Võib järeldada, et ette antud vastuste loetelu ei ühtinud vastajate endi mõtetega, samas võis see avada vastajate jaoks uued lähtekohad.

2.3 Järeldused

Respondentide arvamuste kattuvus oli nende endi välja toodud isikuomaduste, sotsiaalsete oskuste ja erialastes sisuaspektide lõikes oodatust madalam. Kuigi 14 (70%) vastanud õppejõudu pöörab üldiselt oma ainetes tähelepanu sotsiaalsete oskuste kujundamisele, siis spetsiifiliselt koostöö- ja suhtlemisoskust pidasid kõigist olulisemaks vaid seitse inimest (35%). Isikuomadustest, mis toetavad üliõpilaste ettevalmistust, kattus kuue (30%) vastaja arvamus ja seda suhtlemisoskuse, eneseväljenduse ja loovuse osas. Erialastest aspektidest peab seitse (35%) oluliseks just üliõpilaste teadmisi huvijuhi töö spetsiifikast. Kaheksa vastajat (40%) usub, et õppekava väljunditest on tähtsaim üliõpilaste enesemääratlus endast nii pedagoogi kui noorsootöötajana.

Hinnatud valikvastustes olid vastanute arvamused sarnasemad. Sotsiaalsetest oskustest üliõpilaste ettevalmistuses sai kõrgema positiivse tulemuse (2,95) õppurite püüdlikkus olla empaatiline iga indiviidi vastu ning tulemuse 2,9 sai üliõpilaste ettevalmistuses suhtlemisoskus eri vanuses noortega. Kõrge positiivse tulemuse (2,7) sai ka algatusvõime. Isikuomadustest oli kõrgeima tulemusega üliõpilaste suutlikkust omandatud teadmisi ja oskusi seostada, sünteesida ja praktikas integreerida, mis sai hindeks 2,95. Pääaegu sama kõrge tulemuse sai üliõpilaste ettevalmistuses omandatu analüüsimine ja mõtestamine nii pedagoogi kui noorsootöötajana.

Vabalt valitud tunnuste ja valikvastustega küsimuste vastuste vahel tekkis kattuvus üliõpilaste enesemääratluse ja analüüsimise endast kui pedagoogist ja noorsootöötajast vahel. Sellest võib järeldada, et üliõpilaste ettevalmistuses tööturule siirdumisel on õppejõudude jaoks kõige olulisem õppuri arusaam ja mõtestatus oma ametist ja sellega kaasnevast.

Vastajatest viis (25%) usub, et õppekava pigem toetab üliõpilaste ettevalmistust tööturule siirdumiseks, 11 (55%) on selles täiesti veendunud ning neli (20%) ei oska öelda. Samas respondentidest seitse küsimustikule ei vastanud ja pöördusid minu poole isikliku kirjaga, milles tõid välja huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala õppekava ja selle väljundite vähese tundmise. Sellest lähtuvalt võib oletada, et on vajadus pöörata tähelepanu kõigile huvijuht-

loovtegevuse õpetaja õppekava õppejõududele, et nad oleksid nimetatud õppekavaga teadlikult kursis.

KOKKUVÕTE

Käesoleva lõputöö uurimisprobleemiks oli küsimus, kuidas huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava õppejõud käsitlevad üliõpilaste ettevalmistust tööturule siirdumisel? Lähtuvalt sellest oli eesmärgiks välja selgitada huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava õppejõudude arvamused ja seisukohad seoses huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala üliõpilaste ettevalmistusega tööturule siirdumisel. Selleks leidsin vastused järgmistele uurimisküsimustele:

- Milliseid üliõpilaste isikuomadusi peavad õppejõud takistavateks/soodustavateks teguriteks ettevalmistuses tööturule siirdumisel?
- Millised erialased sisuaspektid on õppejõudude arvates takistavateks/soodustavateks teguriteks üliõpilaste ettevalmistuses tööturule siirdumisel?
- Milliseid üliõpilaste sotsiaalseid oskusi peavad õppejõud takistavateks/soodustavateks teguriteks ettevalmistuses tööturule siirdumisel?

Peamised isikuomadused, mida vastanud õppejõud peavad soodustavateks teguriteks üliõpilaste ettevalmistuses on koostööoskus, empaatiavõime, analüüsi- ja sünteesioskus, suhtlemisoskus, esinemisjulgus, ausus, enesekindlus, tolerants ja loomingulisus. Nimetatud isikuomaduste vähesus on vastajate arvates ka takistavateks teguriteks õppurite ettevalmistuses tööturule siirdumiseks.

Peamised erialased sisuaspektid, mis soodustavad üliõpilaste ettevalmistust on vastajate arvates teadmised huvijuhi töö spetsiifikast ning pedagoogikast. Väga oluliseks peetakse üliõpilaste enesemääratlust ja refleksiooni endast kui pedagoogist ja noorsootöötajast. Eelnimetatut toodi välja ka huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala õppekava väljunditest. Noorte valdkonna tundmine, oskus kujundada noore terviklikku arengut toetavaid

keskkondi ning praktika kogemus on samuti oluliste teguritena välja toodud, sest kõik need aitavad kaasa õppurite ettevalmistusele erialasele tööle siirdumiseks.

Peamised sotsiaalsed oskused, mida vastanud õppejõud peavad soodustavateks teguriteks üliõpilaste ettevalmistuses tööturule siirdumiseks on koostöö- ja suhtlemisoskus, aktiivse kuulamise- ja eneseväljendusoskus. Tuli välja, et nimetatud oskuste puudumine on erialasele tööle siirdumisel ka takistavateks teguriteks.

Lähtudes saadud tulemustest võib oletada, et üliõpilase isikuomadused, sotsiaalsed oskused ning erialane ettevalmistus toetavad teineteist ning selles on oluline osa ka õppekaval. Üliõpilaste ettevalmistuses on vajalik kõigile nimetatud aspektidele tähelepanu pöörata, kuna sel viisil moodustub terviklik väljaõpe, mis toetab igakülgset õppuri arengut ning edukat tegutsemist huvijuhi erialal.

Töö edaspidiseks arengusuunaks pakun täpsemate seoste leidmise õppejõudude vaadete ja õppekava tundmise vahel, kus uuritakse lähemalt, kas ja kui palju peab õppejõud orienteeruma õppekava sisus ning mil määral see mõjutab õppejõudude vaateid üliõpilaste ettevalmistusele tööturule siirdumisel.

KASUTATUD KIRJANDUS

- Bologna protsess.* Eesti ENIC/NARIC keskuse koduleht. *s.a.*
<http://www2.archimedes.ee/enic/index.php?leht=131#>, (22.02.2015).
- Eesti elukestva õppe strateegia 2020.* 2014. Haridus- ja Teadusministeerium, Eesti Koostöö Kogu, Eesti Haridusfoorum. <https://hm.ee/sites/default/files/strateegia2020.pdf>, (5.05.2015).
- Konkurentsivõime kava „eesti 2020“.* 2014.
http://www.google.ee/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=0CDAQFjAC&url=http%3A%2F%2Fec.europa.eu%2Feurope2020%2Fpdf%2Fnrp%2Fnrp_estonia_et.pdf&ei=xwDvVIqcIsbuPMrrgfgJ&usg=AFQjCNEN_UWj5L4hi_eNFQ-z5QLBjSY2Kg&bvm=bv.86956481,d.ZWU, (22.02.2015).
- Lend, E. Tamm, J. Kõiv, K. Ernits, Ü. Kergand, K & Praun, J. 2014. *Rakenduskõrgharidus euroopa kõrgharidusruumis: väljundid, institutsioonid ja toimemudelid 2020.*
http://www.google.ee/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CB8QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.tktk.ee%2Fwp-content%2Fuploads%2FRKRN-teekaart-21m%25C3%25A4rts2014.pdf&ei=j8LtVNDmC4HrUIm4g_gD&usg=AFQjCNGIUIQDhNtW_jB6nNEhzHw0UvMd4g&sig2=rW90fC_RqRdmf8RYctblyg, (22.02.2015).
- Hunt, M. Täht, K. 2014. *Tööturu väljakutsed kõrgharidusele.* Vali Press OÜ.
<http://www.google.ee/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&sqi=2&ved=0CCQQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.tlu.ee%2FUserFiles%2FRahvusvaheliste%2520ja%2520Sotsiaaluuringute%2520Instituut%2FRepositoorium%2F2014%2FToot4WdWk6nzUF.pdf&ei=cd04Ve7YHcSdsAGQ4YDABA&usg=AFQjCNGBDasjHDMfplf8Qmj13OnesSBTVA&sig2=fkYm9njvQ38Nm1JhJO4kIw&bvm=bv.91427555,d.bGg>, (20.04.2015).
- Huvijuht-loovtegevuse õpetaja.* Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia koduleht. *s.a.*
<http://www.kultuur.ut.ee/et/oppekavad/huvijuht>, (27.04.2015).
- Quo vadis, Eesti kõrgharidus? Uuringud 2005–2007.* 2008. Tartu Ülikooli Kirjastus.
<http://www.google.ee/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCIQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.ut.ee%2Flykka%2Forb.aw%2Fclass%3Dfile%2Faction%3Dpreview%2Fid%3D375361%2FQuo%2Bvadis%2Beesti%2Bkorgharidus.pdf&ei=aoL0VL>

[7dLMvEPMqMgegB&usg=AFQjCNGge-
_SUG_S6Lt4JnhkYBhcagTYlQ&sig2=aY5w5Z_pXmm_8rHWJTk8sw&bvm=bv.87269000.d.ZWU](http://www.google.ee/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CB8QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.kutsekoda.ee%2Ffwk%2Ffb%2F10528998&ei=p8XtVLXzDsKBU92dgoAI&usg=AFQjCNEC-NmH9byy1nQdIG6o7lR1imTH_Q&sig2=upSDgwQTBMUApB4mZUjxCQ), (1.03.2015).

Randma, T. 2014. *Eesti tööturg täna ja homme*. http://www.google.ee/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CB8QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.kutsekoda.ee%2Ffwk%2Ffb%2F10528998&ei=p8XtVLXzDsKBU92dgoAI&usg=AFQjCNEC-NmH9byy1nQdIG6o7lR1imTH_Q&sig2=upSDgwQTBMUApB4mZUjxCQ, (21.02.2015).

Raun, M. 2012. *Mõningad kõrgkooli lõpetanute tööturule sisenemise aspektid tööandjate vaatenurgast*. Tallinn: Tallinna Ülikool. [Magistritöö]. Tallinn.

Rimpel, E. 2014. *Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala IV kursuse üliõpilaste hoiakud huvijuhiks tööle siirdumisel*. [Seminaritöö]. (28.04.2015).

Tõnismäe, S. Hunt, U. 2007. *Eesti noorte hinnangutest tööturule sisenemise võimaluste kohta*. <http://www.riigikogu.ee/rito/index.php?id=14290>, (21.02.2015).

Tööjõuvajaduse prognoos aastani 2019: spetsialistide ja oskustööliste osatähtsus kasvab. Tööandjate keskliidu koduleht. s.a. <http://www.employers.ee/et/kompetents/uudised/15315-toeoejouvajaduse-prognoos-aastani-2019-spetsialistide-ja-oskustoeoeliste-osataehtsus-kasvab>, (22.02.2015).

Tööturu ülevaade. 2014. Eesti Panga koduleht. http://www.eestipank.ee/publikatsioon/tooturu-ulevaade/2014/2_2014, (20.02.2015).

Wuttig, S. Wächter, B. Rohde, N. Lam, Q. Lungu, I. & Rumbley, L. E. 2011. *Bologna protsess: senised saavutused ja tulevikuväljavaated*. http://www.google.ee/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CB8QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.europarl.europa.eu%2FRegData%2Fetudes%2Fnote%2Fjoin%2F2011%2F460031%2FIPOL-CULT_NT%25282011%2529460031%2528SUM01%2529_ET.pdf&ei=-b3tVOaOEcW7UfvkgtAO&usg=AFQjCNFUowjKvR6n4sgryTcVDtloIqmxQA&sig2=RD3JLNFwACcFt7Lu-H0uuw&bvm=bv.86956481.d.ZWU, (22.02.2015).

Õppejõu töö hindamine-uurimuse kokkuvõte. 2014. Tallinna Ülikooli haridusinnovatsiooni keskus, Tallinn. <http://dspace.utlib.ee/dspace/handle/10062/45107>, (4.05.2015).

Õppekava "Huvijuht-loovtegevuse õpetaja". Tartu Ülikooli Õppeinfosüsteem. s.a. <https://www.is.ut.ee/pls/ois/!tere.tulemast>, (1.03.2015).

LISAD

Lisa 1. – Küsitlus

1. Märkige oma sugu:

Mees Naine

2. Märkige oma vanus:

... –34 - aastane

35–44 - aastane

45–54 - aastane

55–... aastane

3. Tööstaaž Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias:

1–5 aastat

6–10 aastat

11–15 aastat

16–20 aastat

21–... aastat

4. Kuivõrd toetab Teie arvates huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala õppekava üliõpilaste ettevalmistust tööturule siirdumiseks?

Ei toeta üldse; pigem ei toeta; ei oska öelda; pigem toetab; toetab täielikult

5. Nimetage 3 kõige olulisemat õppekava väljundit, mis Teie arvates kindlustavad huvijuhi eriala üliõpilase hea ettevalmistuse tööturule siirdumiseks.

6. Nimetage 3 kõige olulisemat õppekava väljundit, mis Teie arvates ei toeta huvijuhi eriala üliõpilase tõhusat ettevalmistust tööturule siirdumiseks.

7. Millised on Teie arvates 3 kõige olulisemat huvijuhi eriala üliõpilase isikuomadust, mida tuleks ettevalmistuses tööturule siirdumiseks kindlasti kujundada?

8. Millised on Teie arvates 3 kõige olulisemat huvijhi eriala üliõpilase isikuomadust, mille puudumine takistab üliõpilase ettevalmistust tööturule siirduda?

9. Nimetage 3 erialas teadmist, mida peate oluliseks edasi anda huvijuhi eriala üliõpilastele ettevalmistuses tööturule siirdumiseks.

10. Nimetage 3 eriala oskust, mida peate oluliseks edasi anda huvijuhi eriala üliõpilastele ettevalmistuses tööturule siirdumiseks.

11. Tooge välja 3 sotsiaalset oskust, mida tuleks huvijuhi eriala üliõpilaste ettevalmistuses tööturule siirdumiseks kujundada?

12. Tooge välja 3 sotsiaalset oskust, mille ettevalmistuse puudumine takistab huvijuhi eriala üliõpilase tööturule siirdumist?

13. Kuivõrd nõustute väitega: Pööran oma ainetes tähelepanu sotsiaalsete oskuste kujundamisele?

Ei nõustu üldse; pigem ei nõustu; ei oska öelda, pigem nõustun, nõustun täielikult

Järgnev küsimus on vastamiseks ainult huvijuhi eriala vastuvõtukomisjonis osalenud liikmetele:

14. Milliseid sisseastuvate kandidaatide omadusi peate vastuvõtul oluliseks?

15. Kuivõrd oluliseks peate huvijuhtide sotsiaalses ettevalmistuses järgmisi väljundeid? (0 – üldse mitte oluline, 5 – äärmiselt oluline)

	0	1	2	3	4	5
Väärtustab kodanikuühiskonna põhimõtteid:						
Mõistab vabatahtliku tegevuse olemust						
Mõistab mittetulundusühenduste olemust						
Omab algatusvõimet oma huvide ja väärtuste edendamiseks						
Teeb koostööd oma huvide ja väärtuste edendamiseks						
Tegeleb avaliku huvi esindamise ja eestkostega						
Oskab rakendada erinevate sihtgruppide vajadusi arvestavaid sotsiaalsete oskuste kujundamise meetodeid:						
Suudab kontakti luua erivajadustega lastega						
Väljendab tolerantsust samasooiharate suhtes						
Oskab suhelda erivanuses noortega						
Kasutab aktiivõppe meetodeid (ajurünnak, rühmatöö, diskussioon jne)						
Püüab olla empaatiline iga indiviidi suhtes						

16. Kuivõrd oluliseks peate huvijuhtide isiksuslikus ettevalmistuses järgmisi väljundeid? (0 – üldse mitte oluline, 5 – äärmiselt oluline)

	0	1	2	3	4	5
Määratleb ja reflekteerib end pedagoogina ja noorsootöötajana:						
Defineerib end pedagoogi ja noorsootöötajana						
Analüüsib oma tegevust						
Suudab omandatud teadmisi ja oskusi seostada, sünteesida ja praktikas integreerida:						
Seostab huvijuhi ametijuhendi ja tegevuse põhimõtteid						
Analüüsib ja mõtestab omandatud						
Lähtub oma tegevuses omandatud teadmistest ja oskustest						
Mõistab elukestva õppe põhimõtteid ning pideva enesetäiendamise vajadust:						
Mõistab, et õppe keskmeks on õppija						
Mõistab, et õpe on eesmärgipärane						
Mõistab oskuste ja teadmiste pidevat täiendamise vajadust						
Mõistab kompetentside suurendamise vajalikkust vastavalt tööturu vajadustele						

**UNIVERSITY of TARTU VILJANDI CULTURE ACADEMY LEISURE TIME
MANAGER-TEACHER CURRICULUM LECTURERS` VIEWS on STUDENTS
PREPARATION while ENTERING the LABOUR-MARKET**

SUMMARY

The aim of this study was to find out the viewpoints of Culture Education Department lecturers` about the students who are studying leisure-time manager/teacher speciality. In order to do so I found the answers to the following research questions:

- Which are the students personal qualities for lecturers that impedes/contributes their preparation while entering the labour-market?
- Which are the students speciality qualities for lecturers that impedes/contributes their preparation while entering the labour-market?
- Which are the students social skills for lecturers that impedes/contributes their preparation while entering the labour-market?

The main personal qualities that contributes students preparation are co-operation skills, empathy, analyse skills, communication skills, performance courage, honesty, self-confidence, tolerance and creativity. The same personal qualities are impeding the preparation while entering the labour-market.

The main speciality qualities that contributes students preparation are specific knowledges about the leisure-time manager work and pedagogics. Very important is that students defining and reflecting themselves as a teacher and youth worker. Knowledges about youth field, skills for develop environment to the youths and practice experience are also important because all of these aspects are helping students preparation while entering the labour-market.

The main social skills that contributes students preparation are co-operation, communication, listening and self-expression skills. The same social skills are impeding the preparation while entering the labour market.

After carrying out the results I can say that students personal qualities, social skills and speciality qualities are colselly related. For the students preparation it is necessary to focus on all the aspects because that way forms consistent training that supports students development and successful entering the labour-market.

A possible heading can be more detailed research about connection between lecturers` views and their curriculum knowledges and how much lecturers` have to know how their views affects students preparation while entering the labour-market.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Eneli Rimpel (7.11.1990)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava õppejõudude vaated üliõpilaste ettevalmistusele tööturule siirdumiseks,

mille juhendaja on Lii Araste
- 1.1 reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
- 1.2 üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, **20.05.2015**